

1879. évi XXXI. törvénycikk

Erdőtörvény¹

ELSŐ CZIM

Az erdők fentartásáról

I. FEJEZET

Általános határozatok

1. § Az erdők használatát és kezelését, mások jogainak épentartása mellett, csak a jelen törvényben meghatározott intézkedések korlátozzák.

2. § Azon erdőkben vagy erdőrészekben, melyek magasabb helyek kőgörgetegjein, havasok fensíkjain vagy hegytetőkön és gerinczeken, meredek hegyoldalakon és ezek lejtőin, hegyomlások, kő- vagy hó-görgetegek és vizmosások támadásának és terjedésének megakadályozására szolgálnak, vagy a melyek elpusztulása folytán, alantabb fekvő területek termőképessége vagy közlekedési utak biztonsága veszélyeztetnék, vagy szélvészek rombolásának út nyitnatnék - az irtás és tarvágot tiltatik.

Ezen erdők, a fölmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministerium által a szükséges előmunkálatok alapján, a tulajdonos és a közigazgatási bizottság meghallgatásával, lehetőleg a jelen törvény kihirdetése napjától számítandó 5 év alatt részletenkint ki fognak jelölni, terjedelmük a helyi viszonyokhoz képest meg fog határozatni és köztudomásra hozatni, s ezen időponttól kezdve teljes adómentességben, vagy a viszonyokhoz képest adókedvezményben részesítendőek.

3. § A 2. § alá eső véderdők használati módját - a mennyiben az a 17. §-ban említett rendszeres üzemterv által nem volna megállapítva - a birtokosok által előterjesztett javaslat alapján az erdő-felügyelő és a közigazgatási bizottság meghallgatásával, a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister határozza meg.

4. § Az irtás tiltatik oly erdőkben, melyeknek eltávolítása által a futóhomok terjedésének út nyitnatnék, vagy melyeknek talaja másnemű gazdasági mívelésre (szántóföld, rét, kert, vagy szőlő) állandóan nem alkalmas.

Az ily talajon álló erdők feltétlenül fentartandók.

5. § Ha a 2. §-bam megjelölt véderdőkben tartvágot, vagy e törvény rendeletével ellenkező másnemű vágás vagy épen irtás vagy a 4. § határozatai alá eső futóhomokon álló erdőkben, vagy oly erdőkben, melyeknek talaja másnemű gazdasági mívelésére nem alkalmas, irtás eszközöltetik: a kivágott vagy irtott terület legfeljebb 6 év alatt újra beerdősítendő.

6. § A 2. és 4. § alá eső erdőkben a tuskó- és gyökérirtás tilos.

7. § A 2. § alá eső véderdőkben és futóhomokon álló erdőkben a legeltetés mindaddig tilos, míg az a fák és sarjadékok vagy a talajban kárt okozhat, - ez iránt az erdőfelügyelőnek vagy a tulajdonosnak megkeresésére, de mindenesetre az erdőfelügyelő véleményének meghallgatása után a közigazgatási bizottság határoz.

Azon erdőrészek, melyekre nézve legeltetési tilalom áll fenn, az erdőbirtokos által nyilvános jelekkel látandók el.

1 Szentcsítve: 1879. VI. 11. Kihirdetve: az országgyűlés mindkét házában 1879. VI. 14.

8. § A 2. § alá tartozó véderdőkben és a futóhomokon álló erdőkben almot gyűjteni tilos.

9. § Az erdőkben s azok közelében 100 méternyi távolságon belül - csak az erdőégések megakadályozására szükséges óvrendszabályok megtartása, s idegeneknek még ezen felül, csak az erdészeti személyzet engedélye mellett, szabad tüzet rakni; azonban az erdőőrök az általuk őrzött területeken, a favágók a vágásokban, s a kőfejtők a kőbányákban, és a nyájukat legeltető pásztorok főzés és felmelegedés végett oly veszélytelen helyen, melyeken az erdőbirtokos a tüzgerjesztést világosan el nem tiltotta, a kellő óvrendszabályok megtartása mellett rakhatnak tüzet.

A ki tüzet rak, minden esetben tartozik azt távozása előtt teljesen eloltani.

Különösen száraz időjárás alkalmával az erdőrendészeti hatóság a tüzelést az erdőben egészen eltilthatja.

10. § A megelőző § határozatai alá nem esnek a rendszeres üzletből folyó szükséges tüzelések.

11. § A ki erdőben vagy annak közelében elhagyott tüzet talál, tartozik azt lehetőleg eloltani, ha pedig azt eloltani már nem bírja, vagy ha erdőégetést vesz észre, vagy annak tudomására jut, tartozik azt az útjában eső legelső ház lakosainak tudtára adni, ezek pedig tartoznak az erdőégetésről az erdőbirtokost, vagy annak háznépét, vagy az erdőfelügyelettel megbízott személyzetet haladékon kívül értesíteni, vagy a legközelebbi községi előljáróságnak (lehetőleg a szolgabirónak, mezei rendőrkapitánynak) bejelenteni.

12. § A szolgabíró (mezei rendőrkapitány) illetőleg a községi előljáró, mihelyt valamely erdőégés tudomására jut, azon község lakosságát, melynek határában az erdő létezik, s a körülményekhez képest, a szomszédos községek lakosságát is, az oltásra kirendeli.

A kirendelték a községi előljárókkal együtt, kötelesek az oltáshoz szükséges oltószerekkel, úgymint csákánynyal, kapával, baltával stb. tüstént az égés helyére sietni.

Az oltás vezetése a helyszínén levő rangban első erdőtisztet, különben a szolgabíró (illetőleg városi kapitányt) s ha ezek közül senki sem volna jelen, azon község előljáróját illeti, melynek határában vagy legközelebbi szomszédságában az erdőégés van.

13. § Az oltás vezetőnek, az oltás iránt tett rendelkezéseit a megjelentek feltétlenül s minden munkabérre vagy jutalomra való igény nélkül, teljesíteni tartoznak.

Az oltás bevégezése után az égés helye egy - ha szükségesnek mutatkozik - több napig, az e végre kirendelt erdőőrök, illetve községi lakosok által őrizet alatt tartandó.

14. § Az erdőbirtokosok az erdei rovarok pusztításai vagy azok terjedésének megakadályozására nézve, az erdőrendészeti hatóságnak esetenkénti intézkedéseit végrehajtani tartoznak.

15. § A közigazgatási bizottságnak a rovarkárok megakadályozása iránt tett intézkedései ellen, a felelősség felfüggesztő hatással nem bír, s azokat mind a közvetlen érdekelt, mind a szomszédos erdőbirtokosok haladéktalanul teljesíteni tartoznak.

Ez alól kivételt képez azon eset, ha a közigazgatási bizottság által az erdőnek vagy az erdő egy részének kivágatása rendeltetnék el, mely esetben a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterhez beadott felelősség felfüggesztő hatással bír.

Ha az erdőbirtokosok a közigazgatási bizottság meghagyásainak a kiszabott idő alatt eleget nem tesznek, az intézkedő hatóság, a szükséges munkálatokat az erdőfelügyelő által, a késedelmes erdőbirtokos költségére végrehajthatja.

Nagyobb veszély esetére a községek tömeges közreműködése a helyi munkabérek megtérítése mellett hivatalból igénybe vehető.

Az esetben, ha a rovarkárok megakadályozása céljából nagyobb kiadásokkal járó munkálatok voltak eszközrendő, mely kiadásoknak azonban az illető megvédett erdőrészek egy évi állami adóját meghaladni nem szabad, - a költségeket az érdekelt erdőtulajdonosok, a megvédett erdőterületek arányában viselik, mi iránt az érdekeltek meghallgatása után a közigazgatási bizottság határoz. Ezen határozat ellen azonban az érdekelt felek birtokon kívül a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministeriumhoz felebbezhetnek.

16. § Az 1876. évi V. törvénycikk 33. §-ának azon rendelkezése, hogy az „első pont alatt említett közigazgatási költségek kivetésének alapjául a községekhez közigazgatásilag csatolt pusztá, illetőleg havasok után fizetett egyenes adóknak csak fele része vétethetik” - minden rendszeres gazdasági terv szerint kezelt erdőtestre is alkalmazandó.

II. FEJEZET

Különös határozatok az állam, a törvényhatóságok, a községek, az egyházi testületek és egyházi személyek, az alapítványok, a hitbizományok és közbirtokosságok erdeiről.

17. § Az állam, a törvényhatóságok, a községek, az egyházi testületek és egyházi személyek - mint ilyenek - birtokában levő, továbbá a köz- és magánalapítványok- és hitbizományokhoz tartozó erdők, valamint a közbirtokossági erdők is (ezen elnevezés alatt értetvén az urbéri rendezés alkalmából, mint erdő-illetőség, a volt urbéreszek tulajdonába átment erdők is) addig, míg közösen használtatnak, gazdasági rendszeres üzemterv szerint kezelendők.

Ugyanezen szabály áll a bányáipar és más iparvállalatok céljaira alakult részvénytársulatok erdeire is. Ezen megszorítás azonban nem alkalmazandó az illető társulatok azon erdeire, melyeket e törvény életbelépte előtt birtokba vettek, s ezt egy év leforgása alatt igazolni is képesek; ha azonban ezen erdők letaroltatnak, ismét csakis mint erdők kezelendők.

Ezen gazdasági tervek - tekintettel az erdők terjedelmére, állapotára, az erdőbirtokos szükségleteire és az erdők okszerű jövedelmezésére - akként készítendő, hogy az erdők jókarbantartása s használatuk tartamossága biztosítottassék, s a fatenyésztésen kívül az erdei melléktermények használata is szabályoztassék.

Az erdőkezelési és erdőőrzési személyzet létszáma, valamint ott, hol az erdő a volt urbéreszeket megillető szolgálommal van terhelve - ezen szolgálomnak, - úgy a mint az 1848. évi január hó 1-én érvényben volt és a mint ma is gyakorlatban van, minősége, terjedelme és értéke, valamint a szolgálmányosok által teljesített vagy teljesítendő viszontszolgáltatások minősége, terjedelme és értéke a gazdasági tervben szintén kimutatandó.

A gazdasági terv készítésénél követendő részletes szabályok külön ministeri utasításban fognak kibocsáttatni.

18. § Az előző §-ban megjelölt erdőbirtokosok tartoznak a gazdasági tervet, ezen törvény kihirdetése napjától számítandó öt év alatt önköltségükön elkészíteni; ha azonban annak végleges kidolgozása előtt, új felmérés vagy hosszabb időt igénylő egyéb munkálatok válnának szükségessé, a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister, a közigazgatási bizottság, az esetben pedig, ha az erdő több törvényhatóság területére terjedne ki, az illető bizottságok meghallgatása után, annak elkészítésére 3 éven túl nem terjedhető időhaladékot engedélyezhet; az időközben alkalmazandó kezelési szabályokat azonban a közigazgatási bizottság, illetőleg bizottságok meghallgatása után rendeleti úton megállapítja.

Törvényhatóságok és községek erdeire nézve a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister, az illető közigazgatási bizottság meghallgatása után, a gazdasági terv elkészítésére öt évnél rövidebb határidőt is szabhat.

A gazdasági terv, ha az erdő egy törvényhatóság területére terjed ki - az illető közigazgatási bizottságnak, - ha pedig több törvényhatóság területére terjedne ki, közvetlenül a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministeriumnak két példányban bemutatandó. - Utóbbi esetben a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister a terveket sorrendben leküldi mindazon törvényhatóságoknak, melyeknek területére az erdő kiterjed.

A közigazgatási bizottság a hozzá közvetlenül beterjesztett vagy a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister által a törvényhatóság útján leküldött terveket, a kir. erdőfelügyelő meghallgatása után és saját véleményének kíséretében, - a mennyiben azok az állam tulajdonát képező, valamint a közvetlen állami kezelés alatt álló egyéb erdők gazdaságára vonatkoznak, - az illető kezelő ministerhez, a mennyiben pedig a 17. §-ban megnevezett többi erdőbirtokos által bemutatott gazdasági tervek - a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerhez terjeszti fel.

A közigazgatási bizottság által az illető ministerhez felterjesztett gazdasági tervek, ennek részéről a közigazgatási bizottság véleményének kíséretében - a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministerhez áttendők.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister az illető kezelő minister által hozzá áttett gazdasági tervek felett, az illető kezelő ministerrel egyetértőleg, - a közigazgatási bizottság részéről közvetlenül felterjesztett gazdasági tervek felett pedig önállóan határoz, és szükség esetében ezek módosítását, vagy egészen új gazdasági tervnek készítését is rendelheti el.

19. § Gazdasági terv készítése a jelen fejezet határozatai alá eső erdők közül csak azon erdőknél mellőzhető, a melyek rendes gazdálkodásra nem alkalmasak, mi felett az illető erdőbirtokos bejelentése folytán, a közigazgatási bizottság és felebbezés útján a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister határoz.

20. § A földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister által megállapított gazdasági tervtől önkényszerűen eltérni nem szabad; ha azonban a megváltoztatást fontos okok kívánnák, az iránt a birtokos a közigazgatási bizottság útján, mely véleményét ehhez csatolja, az illető ministerhez felyamodhatik, esetleg az által a módosításra köteleztethetik is.

21. § A 17. §-ban megnevezett erdőbirtokosok, a gazdasági terv szerinti erdőkezelés biztosítása végett, kötelesek szakértő erdőtiszteket tartani, s azokat a közigazgatási bizottságnak, - a mennyiben, a m. kir. kormány által nevezetnének ki, - tudomásvétel - egyébként pedig ezen állásukban való hivatalos megerősítés végett, bejelenteni, és ha ezen erdőtisztek a megkívánt képességgel birnak, megerősítésük meg nem tagadható.

A közigazgatási bizottság beleegyezésével, közös erdőtiszt tartására, több erdőbirtokos is egyesülhet.

22. § A 17. §-ban megnevezett erdőbirtokosok, az erdő megőrzése végett elegendő számú erdőőröket is kötelesek tartani.

Csekélyebb terjedelmű vagy kisebb értékű erdőknél a közigazgatási bizottság megengedheti, hogy az erdőkezelés az erdőőrzéssel ugyanazon egy személyben vagy személyekben egyesíttessék, továbbá, hogy közös erdőőr tartására, több erdőbirtokos egyesülhessen.

23. § Ha az állam tulajdonát képező vagy közvetlen állami kezelés alatt álló erdők kezelésénél a szükséges számú kezelő és őrző személyzet kellő időben való alkalmazása elmulasztatnék, a közigazgatási bizottság a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministernek jelentést tesz, ki az illető szakministeriumot, a szükséges orvoslás megtételére felhívja; ha pedig a 17-ik §-ban megnevezett többi erdőbirtokosok erdeinél merül fel ez eset, akkor a közigazgatási bizottság azokat, határidő kitűzése mellett felhívja, hogy a kellő személyzet alkalmazását, az 50. §-ban kiszabott bírság terhe alatt teljesítsék, a mennyiben pedig községi erdők forognának szóban, a közigazgatási bizottság az illető birtokosok költségére eszközli a kinevezést.

Ha pedig a törvényhatóság mulasztaná el a törvényhatósági tulajdont képező erdőben az okszerű kezelésre megkívántató számban alkalmazni az erdőszemélyzetet, ez esetben az illető kir. szakközeg vagy a főispán felterjesztése folytán, azt neki a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister rendeli el.

24. § Magánszemélyeknek a 17. §-ban említett erdő-birtokosokkal, osztatlan tulajdonát képező erdeikben, e törvény intézkedései a magán-személyekre nézve is kötelezők.

III. FEJEZET

Az erdőrendészeti hatóságokról és közegekről

25. § Az elsőfokú erdőrendészeti hatóságot a közigazgatási bizottság gyakorolja s ennél fogva:

1. őrökdi a felett, hogy az erdők kezelésénél a törvény határozatai és az ebből folyó ministeri rendeletek, szorosan megtartassanak és a törvény szerint hozzá utasított gazdasági tervek (3. és 17. §) szorosan követessenek. - Ez utóbbi célból a közigazgatási bizottság a hozzá benyújtott gazdasági tervek egyik jóváhagyott példányát magánál megtartja. Ha az illető erdőbirtok több törvényhatóság területén fekszik, mindegyik érdekelt törvényhatóságnál a gazdasági terv egy jóváhagyott példánya teendő le;

2. a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister által kiadott rendeleteket és utasításokat végrehajtja;

3. a törvény által hozzá utasított esetekben rendeleteket és utasításokat bocsát ki, melyeket tudomásvétel végett a szomszéd törvényhatóságokkal is közöl, és a tudomására jutott törvényellenes cselekményeket, az illető kir. erdőfelügyelő véleményének meghallgatása után, azonnal betiltja; halasztást nem tűrő esetekben azonban a kir. erdőfelügyelő véleményének meghallgatása előtt is intézkedhetik, erről a kir. erdőfelügyelőt egyidejűleg értesítvén;

4. a közigazgatási bizottság esketi fel az erdőtiszteket és őrökdi a felett, hogy az alkalmazott tiszti és altiszti személyzet a 36. és 37. §-okban körülirt kellékekkel birjon, egyszersmind pontos névjegyzéket vezet a törvényhatóság területén alkalmazott, összes felesketett erdőtisztek és erdőőrökről;

5. intézkedik az erdőégés támadásának vagy terjedésének, valamint az erdei rovarok pusztításainak megakadályozása iránt;

6. a felügyelete alatt álló erdők állapotáról a törvényhatóságnak évenként jelentést tesz;

7. teljesíti mindazt, a mit a jelen törvény különösen hatáskörébe utal.

26. § A közigazgatási bizottság a jelen törvényben meghatározott teendői végrehajtására saját kebeléből egy külön három tagú bizottságot választ, melynek ülésében az erdőfelügyelő is, mint véleményező tag részt vesz. Ezen albizottság működéséről a közigazgatási bizottságnak rendes üléseiben jelentést tesz.

A belügyminister a törvényhatóságnak indokolt felterjesztése folytán megengedheti, hogy az a jelen törvény értelmében a közigazgatási bizottság megbízott tagjai által végzendő ügyek elintézésére, a közigazgatási bizottságon kívül álló, de erdészeti ügyekben jártas tagokat is választhasson.

Ezen tagok azonban a közigazgatási bizottság üléseiben csak az erdészeti ügyek tárgyalásában és a 120. §-ban megjelölt esetben - a másodfokú bíraskodásban vesznek részt, mely ügyekben szavazati joggal birnak.

27. § A másodfokú s egyszersmind a legfőbb erdőrendészeti hatóságot, az egész országra nézve, a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister gyakorolja, ki a szükséges szabályrendeleteket és utasításokat ezen törvény alapján adja ki.

28. § Az összes erdők felett gyakorlandó felügyelet céljából, a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister az országot az erdőterületekhez képest, kerületekre osztja fel, s mindenik erdőkerület élén egy, ő Felsége által a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister előterjesztésére kinevezendő kir. erdőfelügyelő áll, a szükséges segéd-személlyel ellátva.

29. § **Ő királyi** erdőfelügyelő csak oly magyar honpolgár lehet, ki elméleti szakképzettségét valamely erdészeti akadémia teljes bevégezéséről, valamint beföldön tett erdészeti államvizsgálatról szóló bizonyítványok által igazolja s legalább 8 évig erdészeti, még pedig részben gyakorlati erdei szolgálatban volt.

30. § A királyi erdőfelügyelő őrökdi a felett, hogy kerületében a jelen törvény határozatait, s a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministernek, valamint a közigazgatási bizottságnak rendeletei pontosan végrehajtassanak.

Tartozik különösen meggyőződést szerezni arról, vajjon a megállapított gazdasági tervek mindenben megtartatnak-e?

A törvénybe vagy hatósági rendeletbe ütköző erdőkezelést az illetékes közigazgatási bizottságnak azonnal bejelenti.

31. § Ha a kir. erdőfelügyelő az erdőbirtokosok részéről oly világosan törvénybe ütköző erdőkezelést tapasztal, mely a hatóság haladék nélküli beavatkozását teszi szükségessé, a törvénybe ütköző cselekményt ideiglenesen saját felelősségére betiltani köteles, miről a közigazgatási bizottságot azonnal értesíti.

Ily betiltás végrehajtásához úgy a törvényhatósági, mint községi rendőri közegek, az erdőfelügyelő felhívására, rögtön közreműködni tartoznak.

32. § A kir. erdőfelügyelő, a közigazgatási bizottság felhívására, erdőügyekben véleményt s javaslatot ad. Ugy szintén, ha a közigazgatási bizottság hatáskörébe tartozó intézkedések szüksége forog fenn, felhívás nélkül is tartozik erre a közigazgatási bizottságot figyelmeztetni.

33. § Ha a közigazgatási bizottság a kir. erdőfelügyelő előterjesztésére a szükséges intézkedéseket megtenni késik, vagy oly erdőrendészeti intézkedéseket tenne, melyeket a kir. erdőfelügyelő törvénybe vagy ministeri rendeletbe ütközőknek vél, vagy a melyeket a helyes erdőgazdászati érdekeivel összeegyeztethetőknek nem tart, ez esetekben tartozik a kir. erdőfelügyelő, a főispán útján, a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministerhez indokolt felterjesztést tenni.

34. § A kir. erdőfelügyelő köteles kerületét évenként legalább egyszer beutazni, s magának az erdő állapotáról meggyőződést szerezni, és ekként szerzett tapasztalatait - véleménye kíséretében, a közigazgatási bizottság útján, a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministernek felterjeszteni.

35. § Minden erdőbirtokos köteles megengedni, hogy a kir. erdőfelügyelő vagy annak helyettese, erdejét bármikor bejárja, hogy magának az erdők állapotáról meggyőződést szerezzen.

36. § Erdőtiszt a 17. §-ban megnevezett erdőbirtokosok erdeiben csak oly egyén lehet a ki:

a) fedhetlen életű,

b) az erdőakadémiai tanfolyamot teljesen és sikerrel bevégezte, s az erdészeti államvizsgát belföldön letette.

A jelen törvény hatályba-léptét megelőzőleg alkalmazásba lépett erdőtisztok azonban ezen minőségükben a jelen § b) pontjában megszabott elméleti képesség igazolása nélkül is meghagyhatók; azonban előléptetésben csakis a b) pontban említett erdészeti államvizsga letétele után részesülhetnek.

37. § Erdőőr, ki egyuttal a vadászatra való felügyeletet is gyakorolhatja, csak oly egyén lehet, a ki:

a) fedhetlen életű;

b) életének 24-ik évét betöltötte;

c) a 17. §-ban megnevezett birtokosok erdeiben, e törvény kihirdetésétől számított 10 év letelte után, kizárólag csak oly egyének lesznek alkalmazhatók, kik a fenn elősorolt kelléken felül, bizonyítvánnyal képesek igazolni, hogy az erdőőri szakvizsgát a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi minister által, a belügyi ministerrel egyetértőleg kiadandó utasítás szerint, jó sikerrel kiállották.

38. § A 17. §-ban megnevezett birtokosok erdeiben az erdőfelügyelettel megbízott egyének és pedig az erdőtisztek - a közigazgatási bizottság, az erdőőrök pedig a szolgabíró (rendezett tanácsú városokban a mezei rendőri kapitány, fővárosban a főkapitány) előtt a következő esküt tartoznak tenni:

„Én N. N. esküszöm a mindentudó és mindenható Istenre, hogy a gondviselésem alá bizott erdőre, a vadállományra és szóval mindenre, a mi az erdőhöz tartozik, szorgalommal és feltétlen hűséggel felvigyázok, és azt bárminemű kártól lehetőleg megvédem; - hogy azokat, kik az erdőt vagy bármi ahhoz tartozót valamiképen károsítani megkísérlenék, vagy tetteleg károsítanák, személyválogatás nélkül, a törvény értelmében megzalogolom és lelkiismeretem szerint késedelem nélkül feljelentem és bevallom; ártatlanra soha semmit reá nem fogok, az erdőőrizetet vagy szolgálatomat előljárom tudta és beleegyezése avagy mellőzhetlen szükség nélkül el nem hagyom, s mindarról, a mi gondviselésem alá bizatik, minden időben számot adok. Isten engem úgy segítjen.”

A 17. §-ban meg nem nevezet erdőbirtokosoknak is szabadságukban áll, erdőtisztjeiket és erdőőreiket hatóságilag feleskettetni, ezekre nézve azonban az erdőbirtokos a közigazgatási bizottság előtt kimutatni tartozik, hogy ők: a 36. § a) illetőleg a 37. § a) és b) pontjaiban kijelölt kellékekkel bírnak.

39. § Az eskü letételéről rovatos bizonyítvány állittatik ki, melyben világosan kiteendő, hogy az eskü-letételre bocsájtott, a 36. és 37. §-ban az a) b) c) pontok alatt foglalt kellékek közül, melyeknek felel meg.

40. § A hatóságilag felesketett erdőtisztek és erdőőrök szolgálatukban közbiztonsági közegeknek tekintendők és mint ilyenek, lőfegyvert is viselhetnek. Ezen fegyverük vadászejegy adómentes.

41. § Az állami erdők és a 17. §-ban megnevezett többi erdőbirtokosok felesketetett erdőőrei kötelesek, a mennyiben a 37. § c) pontjában kikötött feltételeknek megfelelnek, a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi minister által meghatározandó minta szerint, erdei rovatos naplót vezetni, melybe a felügyeletükre bizott erdőterületen elkövetett minden erdei kihágást bejegyeznék, akár önmaguk közvetlenül jöttek azoknak tudomására, akár mások közleménye által.

Ezen naplónak magában kell foglalnia lehetőleg a tettesek nevét, polgári állását és lakhelyét, a tett elkövetésére vonatkozó bizonyítékokat s a kártétel megjelölését.

Az erdőőrök a naplót önmaguk tartoznak írni és aláírni.

A bejegyzéseken változtatni vagy azokat kitörölni vagy kivakarni nem szabad. Minden pótlás vagy helyreigazítás a kelet kitételével külön bejegyzendő.

Mindazon esetekben, melyekben az erdőbirtokos vagy ennek megbízottja és a kár okozója vagy szavatosa (84. §) között kiegyezés nem jött létre, vagy melyeket a községi bíró el nem intézett, ezen napló alapján szerkesztett kimutatása minden hónap 1. és 16-ik napján az illető szolgabíróhoz (rendezett tanácsú városokban a mezei rendőri kapitányhoz, a fővárosban a kerületi előljárósághoz) beküldendő.

42. § A magán-erdőbirtokosok szintén jogosítva vannak felesketett erdőtiszteik vagy erdőőreik által kihágási naplót vezettetni; az ez utóbbiak által vezetett napló azonban csak az esetben egyenértékű a 41. §-ban meghatározott naplóval, ha ezen erdőőrök eskü-letéleti bizonyítványuk szerint, a 37. § c) pontjában kijelölt kelléknek megfeleltek.

Az ily erdőbirtokosok azonban tartoznak a kihágási napló vezetésével megbízott erdőtisztet vagy erdőőrt, a felügyelete alá tartozó erdőterület megjelölésével, a közigazgatási bizottságnak bejelenteni.

43. § Ha valamely felesketett erdőtiszt vagy erdőőr a szolgálatból kilép, az erdőbirtokos erről a közigazgatási bizottságot, illetőleg a szolgabíró, mezei rendőri kapitányt, kerületi előljáróságot, 15 nap alatt értesíteni tartozik.

44. § Az erdőtisztek azon erdőbirtokosok erdeire nézve, kiknél szolgálatban állanak, a hatóságok által szakértőkül nem alkalmazhatók.

45. § A felesketett erdőtisztek, mindőn szolgálatban vannak, egyenruhát, az erdőőrök pedig a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister által megállapítandó könnyen felismerhető jelvényt kötelesek viselni.

IV. FEJEZET

Az erdőbirtokosok által saját erdeikben elkövetett erdőrendészeti áthágásokról.

46. § Az ezen törvény fentebbi intézkedései ellen, az erdőbirtokosok által elkövetett cselekmények és mulasztások, mint erdőrendészeti áthágások a következő § szerint büntetendők.

47. § A ki erdőt irt, a 2. § alá tartozó területeken, vagy a mely erdők eltávolításával a futóhomok terjedésének út nyittatik, holdanként 100-400 forintig, oly területeken pedig, melyeknek talaja másnemű gazdasági mívelésre (szántóföld, rét, kert vagy szőlő) állandóan nem alkalmas, holdanként 50-300 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettetik.

Ha a 2. § alá eső véderdő-területeken tiltott tarvágat eszközöltetett, holdankint 50-300 frtig terjedhető pénzbüntetés szabandó ki.

Azonkívül az erdőrendészeti hatóság a felsorolt esetekben a kivágott vagy elpusztított területeknek újra erdősítését rendeli el, s annak fogatosítására határidőt szab, mely azonban hat éven túl nem haladhat. A beerdősítési munkálatok a legközelebbi alkalmas időszakban azonnal megkezdendők s folytatandók mindaddig, míg a beerdősítés megtörténie az erdőfelügyelő által igazoltatik.

48. § Ha az erdőbirtokos a kivágott vagy kiirtott erdőnek, az 5. §-ban rendelt beerdősítését célzó munkálatokat egész terjedelmükben teljesíteni elmulasztotta, holdankint és évenként 10-100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

49. § Ha az egyházi személyek, egyházi testületek, köz- és magánalapítványok, hitbizományi birtokosok, törvényhatóságok, községek, közbirtokosságok és a 17. §-ban említett testületek és részvénytársulatok, a gazdasági tervet a törvényes időben az illető törvényhatóságnál, esetleg (18. §) a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministeriumnál - mely utóbbi esetben az átadásról szóló elismervényt kell az illető hatóságnál beadni - bemutatni önhibájuk miatt elmulasztják, 500 holdat meg nem haladó erdőknél 100-300 frtig, azontúl pedig 300-1000 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

Ezen büntetés minden újabb félévi mulasztás után ismétlendő.

50. § Ha a 17. §-ban megjelölt erdőbirtokosok nem alkalmazzák a megállapított üzemterv szerint szükséges számú kezelő és őrző személyzetet, a közigazgatási bizottság által felhivandók, hogy azt a meghagyás kézhezvételétől számítandó 3 hónap alatt eszközöljék, s ha ezen idő alatt a meghagyásnak eleget nem tesznek, 500 holdat meg nem haladó erdőknél 100-300 frtig, 500 holdat meghaladóknál 300-1000 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők s egyuttal a 23. §-ban foglalt intézkedések fogatosítandók.

51. § A tuskó- és gyöker-irtásról, a legeltetésről, alomgyűjtésről és a felesketett erdőtisztek és erdőőrök szolgálati kilépéséről szóló 6., 7., 8. és 43. § áthágásai 5-25 frtig, ismétlés esetében 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettnek.

52. § A 17. §-ban elősorolt erdőbirtokosoknál a megállapított gazdasági terv ellenére eszközölt netaláni túlvágatás esetében, az erdőbirtokos pénzbüntetéssel büntetendő, mely a megállapított mennyiségen túl vágott fatöbbslet értékének egy negyed részénél kisebb és egész értékénél nagyobb nem lehet; ezenkívül pedig az erdő állagában a túlhasználat által okozott hiányt, a közigazgatási bizottság által megszabandó idő alatt az évi vágatási terület megszorítása, esetleg a vágatásnak bizonyos időre való teljes beszüntetésével is - helyreépítozni tartozik.

53. § A 17. §-ban elősorolt erdőbirtokosoknál, a megállapított gazdasági tervtől való minden meg nem engedett eltérés - a mennyiben arra nézve a fentebbi § nem intézkednek, 25-500 forintig s ismétlés esetében 1000 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

54. § Az erdőrendészeti áthágásoknál a birság és költségekre nézve, az erdőbirtokos felelős, a vele együtt lakó házastárs, a vele házi közösségben élő gyermekei, erdő- vagy gazdatisztiért, s a gyámok és gondnokok, gyámoltjaik és gondnokoltjaikért.

Ha azonban az erdőbirtokos, illetőleg gyám vagy gondnok kimutatja, miszerint az áthágás tudta nélkül történt, s azt megakadályozni felügyeleti kötelességének szigorú gyakorlata mellett sem volt képes - ez esetben felelőssége megszűnik.

Az erdőbirtokosnak az újra beerdősítésre nézve, a 47. és 48. §-ban megállapított kötelezettsége, ez esetben is fennmarad.

55. § Azon erdőbirtokos, a ki erdejében másnak oly cselekvényt enged meg, mely a fentebbiek szerint erdőrendészeti áthágást képez, ha az valóban elkövetett, úgy büntetendő, mint ha azt ő maga követte volna el.

56. § Az erdőrendészeti áthágás miatt elítélt az eljárási költségekben is elmarasztalandó.

Felmentő ítélet esetében az eljárási költségeket az erdei alap (208. §) viseli.

57. § A kiszabott pénzbüntetés az elmarasztalt hagyatékát csak akkor terheli, ha az ítélet annak életében jogerejűvé vált. Egyéb erdőrendészeti intézkedések foganatosítását vagy befejezését, az erdőbirtokosok halála nem akadályozza.

58. § Az erdőrendészeti áthágások büntethetősége, ha ezen törvény által megállapított pénzbüntetés legmagasabb összege 100 forintot meg nem halad - az áthágás elkövetésének napjától számítva egy év alatt, más esetekben két év alatt, a kiszabott pénzbüntetés pedig a határozat jogerőre emelkedésétől számított három év alatt elévül.

Ha azonban az áthágás oly természetű, melynél fogva a jelen törvény 47. és 48. § értelmében, az erdőbirtokos az újra beerdősítésre vagy valamely átalakításra köteleztetik, akkor ennek megállapítása végett, az eljárás az elévülési idő eltelte után is megindítandó.

59. § Az elévülés megszakad az illető áthágásra nézve, a kiszabott határidőn belül, az illetékes hatóságnál bárki által tett írásbeli vagy jegyzőkönyvbe foglalt bejelentés által.

60. § Erdőrendészeti áthágások által másoknak okozott károk megtérítése polgári eljárás útján érvényesítendő.

V. FEJEZET

A hatóságokról, az illetékességről és eljárásról, az erdőbirtokosok által saját erdeikben elkövetett erdőrendészeti áthágásokra nézve

61. § A jelen törvényben elősorolt erdőrendészeti áthágásokra nézve elsőfokú hatóság azon közigazgatási bizottság, melynek területén azok elkövetettek, másodfokú hatóság a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministerium.

62. § Az IV. fejezetben elősorolt erdőrendészeti áthágások miatt az eljárás hivatalból megindítandó.

A községi előjárók és a községi egyéb hivatalos közegek, továbbá az erdőtisztek és erdőőrök, mezei rendőri és közbiztonsági közegek, végre a csőszök és pásztorok, a tudomásukra jutott erdőrendészeti áthágásokat megyékben a községi előjáróság, illetőleg a szolgabírónál, törvényhatósági joggal felruházott vagy rendezett tanácsú városokban a kapitánynál vagy a tanács által e részben megbízott tisztviselőnél, végül Budapesten az illető kerületi előjáróságnál bejelenteni kötelesek.

63. § Ezen hatósági közegek a történt feljelentésről az illető erdőfelügyelőt azonnal értesítik; kinek kötelessége a feljelentés alaposságáról előzetes meggyőződést szerezni s a mennyiben a feljelentés alaptalannak nem mutatkozik, az eljárás megindítását indítványozni. Ennek folytán a tényálladéknak szükség esetén a helyszínén való felvételére és megállapítására, 3 héten túl nem terjedhető tárgyalási határnap tüzetik ki, melyre úgy a kir. erdőfelügyelő, valamint az érdekelt felek, az esetleg szükséges szakértőkkel és tanukkal együtt meghívandók.

64. § A felek a tárgyalásnál magukat meghatalmazottak által is képviseltethetik. A meghatalmazás érvényéhez két tanu aláírása szükséges.

Azon körülmény, hogy a megidézett felek a tárgyalásra meg nem jelentek, a tárgyalás megtartását nem akadályozhatja.

65. § A tárgyalásról, mely alatt a kir. erdőfelügyelő a meghívott egyénekhez tárgyszerű kérdéseket intézhet - a tényálladékokat, valamint az előadások lényegét világosan kitüntető rövid jegyzőkönyv veendő fel, mely a jelenvoltak által aláírandó.

66. § Ezen jegyzőkönyvet, az arra vonatkozó iratokkal, esetleg felvételekkel és rajzokkal, a jelen törvény 62. §-ában megnevezett hatósági közegek, legkésőbb 8 nap alatt tüzetes jelentés kíséretében, közvetlenül az illető közigazgatási bizottság elé terjeszteni kötelesek.

67. § A közigazgatási bizottság, a mennyiben az ügyet kiderítettnek találja, első fokban határozatot hoz, s azt a kir. erdőfelügyelővel is közli, ellenkező esetben a tárgyalást kiegészítetteti, s annak eszközzésére megfelelő határnapot szab.

68. § A közigazgatási bizottság határozata, annak az illetők által való kézhezvételétől számítandó 15 nap alatt, úgy az érdekeltek, valamint a királyi erdőfelügyelő által a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterhez felebbezhető, kinek határozata végérvényes. A főispán és szakelőadóknak az 1876. évi VI. törvénycikk 22. §-án alapuló felebbezési joga ez esetre is kiterjesztetik.

MÁSODIK CZIM

Az erdei kihágásokról

I. FEJEZET

Általános határozatok

69. § A jelen törvény második czím II. fejezetének A) és B) pontja alatt meghatározott lopások, és másnak erdejében elkövetett károsítások erdei kihágást képeznek, ha

a) lopás esetében, a lopott dolog értéke - a külön megtérítendő kár beszámítása nélkül -

b) károsítás esetében pedig az okozott kár összege 30 frtot nem halad túl.

A cselekmény e minősége nem változik az által, hogy a jelen szakaszban meghatározott érték vagy kár összege a tettes elítéltetése előtt általa elkövetett több erdei kihágásból származik.

70. § A közös erdőben, a közbirtokos által elkövetett lopás vagy károsítás, - ha ez által más közbirtokos joga megsértetik, az előbbi szakaszban meghatározott föltételek alatt - szintén erdei kihágást képez.

71. § A jelen törvény második czím II-ik fejezetének C) pontja alatt meghatározott veszélyes cselekmények és mulasztások, - tekintet nélkül a veszély nagyságára, s a mennyiben a különös határozatokban az ellenkező nem rendeltetik - az esetben is erdei kihágást képeznek, ha nem idegen erdőben követtetnek el.

72. § Mulasztás által, csupán azon esetben követtetik el erdei kihágás, melyre vonatkozólag ez - a törvény intézkedésében kimondatik.

73. § Ha a lopott dolog értéke, vagy okozott kár összege 30 frtot felülhalad, a cselekmény, a büntető törvénykönyv értelmében vétséget, illetőleg büntettet képez.

Több külön erdei lopásnak, az érték szerinti minősítésénél, a büntető törvényeknek rendelkezései tartandók meg.

74. § Büntettet képez az erdei lopás, habár a lopott dolog értéke 30 frtot nem halad túl, ha erre vonatkozólag, valamelyike azon körülményeknek forog fenn, melyeknél fogva a lopás, tekintet nélkül a lopott dolog értékére, a büntető törvények szerint büntettnak állapittatik meg.

A büntető törvényeknek, a fegyverviselésre vonatkozó megállapítása, erdei lopást illetőleg, csakis lőfegyverre értendő.

A visszaesésnek a büntető törvénykönyv 338. §-ában meghatározott hatálya, erdei lopásra nézve megszűnik, ha az utolsó elkövetését megelőző büntetés kiállása óta 3 év már eltelt.

75. § Erdei kihágás miatt pénzbüntetés, s mindenik kihágásért, valamint a kihágást elkövetett mindenik személyre nézve, külön tételben állapítandó meg.

76. § A pénzbüntetés behajthatatlansága esetében, - elzárás alkalmazandó; ez okból a büntetés megállapításánál, egyuttal az e helyett alkalmazandó elzárás tartama is megállapítandó.

77. § A pénzbüntetésnek elzárásra való átváltoztatásánál következő szabályok követendők:

Három forintot fölül nem muló pénzbüntetés helyett egy napi elzárás, azon fölül pedig minden további 1 frttől 3 frtig terjedő összeg helyett szintén egy napi elzárás számítandó.

78. § Tíz napnál hosszabb ideig terjedő elzárás, erdei kihágás miatt nem állapítható meg.

79. § A károsultat illető megtérítés vagy kártalanítás helyett, elzárásnak nincs helye.

80. § A lopás kísérlete is büntetendő.

Az erdei kihágások egyéb eseteiben a kísérletet illetőleg, a kihágásokra nézve fennálló szabályok alkalmazandók.

A részesség, továbbá a szándék és gondatlanság, valamint a büntetést kizáró vagy enyhítő körülmények tekintetében - a mennyiben a jelen törvény kivételt nem állapít meg - a rendőri kihágásokra vonatkozó szabályok rendelkezései, az erdei kihágások eseteiben is alkalmazandók.

81. § Ha valakit útközben, akár az erdőben, akár annak közelében, oly baj ért, mely miatt kénytelen volt erdei kihágást elkövetni, de ezt az erdőfelügyelettel megbízott személynek azonnal, vagy a legközelebbi községelőjárónak 24 óra alatt följelenti, úgy ezen cselekmény nem büntetettik mint kihágás.

Az okozott kár, vagy az eltulajdonított dolog értéke azonban ez esetben is megtérítendő.

82. § Erdei kihágás miatt a büntető eljárásnak csak a sértett fél panaszára van helye.

A 109. és 110. §-ban, valamint a 116. §-ban meghatározott kihágások miatt azonban az eljárás hivatalból indítandó meg.

83. § Ha valaki több erdei kihágást követett el, melyek miatt még meg nem büntetett, a pénzbüntetés mindenik erdei kihágásért külön állapítandó meg.

A pénzbüntetés helyett alkalmazandó elzárás azonban a 78. §-ban meghatározott tartamot ez esetben sem haladhatja felül.

84. § A családtagok, a gyámság és gondnokság alatt álló egyének, a cselédek, az iparos tanoncok és segédek és a gyári munkások által elkövetett erdei kihágások eseteiben az értéknek, a kárnak és a költségeknek megtérítésére nézve a családfők, a gyámok és gondnokok, a gazdák s illetőleg az iparosok és gyárosok is felelősséggel tartoznak azon esetben, ha a kötelességszerű felügyeleti jog gyakorlását elmulasztották. Ezen esetben utóbb nevezettek az érték, kár és költségek megtérítésében a tettessel együtt, - mindazonáltal visszkereseti joguk épségben tartása mellett elmarasztalandók; de ellenük a végrehajtás csak azon esetben foganatosítható, ha annak a tettes elleni foganatosítása, ez utóbbinak vagyontalansága következtében, részben vagy egészben eredménytelen maradt.

Ugyanezen szabály szerint felelősek az erdei termékeknek az erdőben feldolgozására vagy az erdőből elszállítására jogosítottak megbízottjaikért és munkásaikért, a mennyiben ezek az erdei kihágást megbízatásuk körében követték el.

85. § Az eltulajdonított dolog értékének és a kártérítési összegnek, valamint a hajtó-pénznek megállapíthatása végett, mindenik közigazgatási bizottság saját területe számára a kir. erdőfelügyelőkkel egyetértve, egy - s ha a vidék különböző részein e tekintetben jelentékeny különbségek mutatkoznának, több érték- és ár-szabályzatot állapít meg, s azt a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszternek jóváhagyás végett felterjeszti, s jóváhagyás után közhirrre teszi.

Ezen szabályzat három évről három évre - vagy az időközben beállott jelentékenyebb árváltozások esetében korábban is újból állapítatik meg.

Ha egymással összefüggő erdőterületek több törvényhatóság területén fekszenek, a szabályt az érdekelt közigazgatási bizottságok és erdőfelügyelők közösen állapítják meg.

Az érték- és árszabályzat készítésénél követendő elv és eljárás ministeri utasítás által határoztatik meg.

86. § Az erdei kihágások büntethetősége a kihágás elkövetésének napjától számított két év alatt évül el.

87. § Az elévülés szünetelésére és ismétli megkezdésére nézve a büntető törvények rendelkezései alkalmazandók.

88. § Az erdei kihágás miatt megállapított büntetés végrehajthatása megszűnik az ítéletnek jogerőre emelkedésétől számított 3 év elteltével.

Ezen elévülés mindazonáltal az ítélet végrehajtására irányzott és az elítélt ellen intézett hatósági cselekmény által félbeszakíttatik, azonban a félbeszakító cselekmény elrendelésének, illetőleg foganatosításának napján újra kezdetét veszi.

89. § Az ítéletben megállapított megtérítés, vagy kártalanítás elévülésére nézve, erdei kihágás esetében is, a polgári törvények rendelkezései követendők.

II. FEJEZET

Különös határozatok

A) Az erdei lopásról

90. § A ki valamely erdőben létező élőfát, vagy ott létező levágott, de eladásra vagy felhasználásra még fel nem dolgozott fát lop (69. §), az ellopott fa értékét s kártérítésül ezen érték egy negyed részét tartozik megtéríteni; ezenfelül pedig a két összeggel egyenlő pénzbüntetéssel büntetendő.

91. § A lopott fa értékét és kártérítésül ezen értékkel egyenlő összeget tartozik megfizetni, ezenfelül pedig e két összeggel egyenlő pénzbüntetéssel büntetendő az, a ki az erdőben:

a) szórtan fentartott hagyonczt, fölfát vagy magfát, avagy tiz évesnél fiatalabb csemetét lop;

b) ritkás erdőből több, vagy zárt erdőből annyi egymás mellett álló fát lop, hogy ez által hézag támad;

c) a termő föld megkötésére védezközüül szolgáló, vagy sarjadzás végett meghagyott tuskót kiás és ellop, avagy habár nem az ezen pontban megjelölt célok valamelyikére szolgáló tuskót lop el, de az annak ellopása végett kiásott gödröt nem tölti be.

92. § A ki valamely élőfa ágait, galyait letöri vagy levágja és ellopja (illetőleg jogtalanul eltulajdonítja), ezen tárgy értékét s kártérítésül az érték felét tartozik megtéríteni s egyszersmind a két összeggel egyenlő pénzbüntetésre ítélandó.

A ki pedig valamely élőfáról anank kérgét lehasítja és ellopja, a fa és a kéreg értékét tartozik megtéríteni s ezen felül azon értékkel egyenlő pénzbüntetéssel büntetendő.

93. § A ki valamely elszáradt vagy az elemek által letört fát, ágat, galyat vagy tuskót lop el (illetőleg eltulajdonít), ezen tárgy értékét egyszeresen tartozik megtéríteni s ezen értékkel egyenlő pénzbüntetéssel büntetetik.

94. § A ki valamely nem-élő fa kérgét hántja le s ellopja, vagy már lehántott fakérgét lop, a fakéreg értékét megtéríteni tartozik s egyszersmind ezen értékkel egyenlő pénzbüntetéssel büntetetik.

A ki száraz vagy zöld faleveleket vagy mohot lop, a lopott tárgy értékét s kártérítésül ugyanannyit fizetni tartozik, ezenfelül pedig ez értékkel egyenlő pénzbüntetéssel büntetendő.

95. § A ki gubacsot, tölgy, bükk, fenyő vagy más erdei magot vagy erdei gyümölcsöt, gombát, korhadékot, földet, agyagot, tőzeget, meszet, gyephantot, fagyókeret, füvet vagy egyéb erdei terméket lop (eltulajdonít), annak értékének megtérítésén felül az értékkel egyenlő pénzbüntetéssel büntetetik.

Ha pedig a tettes az erdei magot, gubacsot vagy gyümölcsöt leverte vagy leszaggatta, a fentebbi pontban meghatározott fizetésekén felül kártérítésül az értékkel egyenlő összeget is tartozik fizetni.

96. § A ki fanedvet (gyanta, terpentín, nyír és jávorlé) lop, a lopott tárgy értékét megtéríteni s kártérítésül azzal egyenlő összeget tartozik fizetni s azonfelül a két összeggel egyenlő pénzbüntetésre ítélandó.

97. § Az orgazdasággal és bűnpártolás, a mennyiben erdei kihágást képező cselekményből származó dologra, illetőleg ily kihágás tettesére vonatkozólag követtetik el, 5 frttól 25 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik.

Orgazdaság és bűnpártolók az értéket, a kárt és a költségeket, a tettesekkel egyetemlegesen megfizetni tartoznak.

98. § Ha a visszaesés az orgazdaságra nézve forog fenn, ennek cselekménye, tekintet nélkül az erdei kihágásban bűnös tolvajra, a büntetőtörvények rendelkezései szerint minősítendő.

Erdei kihágásokra vonatkozó orgazdaság esetében a visszaesés hatálya 3 év alatt szűnik meg.

99. § A fentebbi fejezetben meghatározott cselekmények kísérlete is büntetendő.

A kísérlet büntetésénél a büntetőtörvények erre vonatkozó rendelkezései alkalmazandók.

Ha az eltulajdonítani szándékolt dolognak, a büntetés kimérésénél alapul szolgáló értéke nem határozható meg, a kísérlet 10 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

B) Az erdei kártételekről.

100. § A ki oly erdőben, melyben a legeltetésre nincs joga, szándékosan vagy gondatlanságból legeltet, az okozott kár és esetleg a hajtópénz megtérítésén felül, pénzbüntetéssel a következő mértékben büntetendő:

1.	1 darab	szarvasmarháért	50 kr.
2.	1 darab	kecskéért	50 kr.
3.	1 darab	ló, öszvér vagy szamárért	40 kr.
4.	1 darab	juhért	15 kr.
5.	1 darab	sértésért makkoltatás idején	30 kr.
6.	1 darab	sértésért makkoltatási időn kívül	10 kr.
7.	1 darab	szopós csikóért	5 kr.
8.	1 darab	ludért	2 kr.
9.		egyéb baromfiért darabonként	1 kr.

Ha a legeltetés 15 éven aluli, vagy tilalom alatt álló erdőben, vagy pedig véderdőkben, avagy futóhomokban álló erdőben történik, a fentebbi 1-7 alatt felszámított pénzbüntetés mindenik darab állatért kétszeresen veendő.

Ha pedig a legeltetés hat éven aluli, mesterséges ültetvények, vagy erdei vetések közt, avagy faiskolában történt, a pénzbüntetés háromszoros összegben szabandó ki.

101. § Az előző § határozatai az esetben is alkalmazandók, ha a legeltetésre jogosított ebbeli jogosultságát a legeltetés helyére, idejére vagy a legeltetett állatok fajára avagy azok számára nézve túllépte.

102. § Legeltetési kihágás esetében a kártérítési összeg a 100. §-ban megszabott pénzbüntetés felénél, s ha az az említett szakasz 1-7. pontja alatt felsorolt állatokkal 15 éven aluli vagy laza talajú erdőben vagy nedves időjárásakor történt, vagy ha a kárt tevő egy napnál tovább legeltetett, annak teljes összegénél kevesebb nem lehet.

103. § A 100. §-ban meghatározott büntetés felére szállítható le, ha valaki az azon §-ban megjelölt valamely állatot, másnak erdejébe legeltetési szándék nélkül ugyan, de jogtalanul behajt; vagy a felügyeletére bízott állatot másnak erdejébe gondatlanságból bemenni engedi.

Ha mindazonáltal valamely állat, csakis az erdőbe való menekülés által óvathatott meg a fenyegető közvetlen veszélytől; ez esetben a büntetésnek nincs helye; az okozott kár azonban ez esetben is megtérítendő.

104. § Jogtalan legeltetés, vagy valamely állatnak idegen erdőbe való jogtalan behajtása esetében, a kártérítésen és a pénzbüntetésen fölül, az állatok után hajtópénz is fizetendő.

A hajtópénz nagyságát, mindenik állatnemre nézve a közigazgatási bizottság a 85. § értelmében határozza meg.

A szárnyas állatokat behajthatlanság esetében jogukban áll az erdőőrizettel megbízott egyéneknek lelőni, mely esetben a lelőtt állatok a helyszínén hagyandók s az állat tulajdonosa által elvihetők.

105. § A ki élőfát le- vagy bevágás, megfurás, rovatozás, gyűrűzés, jelzés, lehámozás, fűrészelés, a gyökerek feltakarása, gyantanyilások fel- vagy továbbszakítása, vagy bármi más módon megrongál, az okozott kár megtérítésén fölül 15 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A ki pedig az élőfa galyát, vagy ágát letöri, levágja, megvagdálja, vagy a fát más hasonló módon megrongálja, az egész élőfa értékének egy tizedrészétől annak egész értékéig terjedhető kártérítést tartozik fizetni, s azonfölül 10 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

106. § A levágott fáknak vagy más erdei terméknek, a kerítésnek, ároknak, medernek, partnak, töltésnek, hidnak, átmetszetnek, útnak, ergettyűnek vagy csusztatónak, vízfogónak, vagy a fausztatásra szolgáló más eszközöknek, továbbá tilalmi táblának, jelző vagy útmutató póznának, a távolsági vagy bármely más az erdő-művelés vagy használat céljából alkalmazott jelnek, vagy műveknek megrongálása, úgyszintén a szénégetésre összehordott vagy ölbe rakott fák szétbontása, ötven krajczártól huszonöt forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Az okozott kár mindenik esetben megtérítendő.

107. § A ki másnak erdejében jogtalanul földet, érczet, kőszenét, követ, gyepet vagy egyéb talaj-alkatrészeket ás, vagy az erdőbe követ, vagy más a talajra nézve kártékony anyagot hord, a kár és az odahordott anyag elhordása által okozott költség megtérítésén felül, ötven krajczártól 10 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

108. § A ki idegen erdőben faizási vagy alomhordási vagy egyéb termékszedésre engedéllyel bír, de a fát, galyat, almot vagy egyéb erdei terméket, nem a meghatározott mennyiségben, időben, vagy nem azon erdőrészből viszi, melyből annak vételére jogosítva van, ötven krajczártól tíz forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ugyanezen büntetéssel büntetendő az is, a ki az alomgyűjtésnél, vagy galyszedésnél vasgereklyét vagy vágó eszközt használ, vagy pedig az őt illető faizási vagy erdőtermék-szedési jogával visszaélve, azt vagy másra ruházza, vagy másnak érdekében gyakorolja; vagy pedig a szedett fát, illetőleg erdei terméket eladja, ha a megjelölt jogának határain túllép.

C) A veszélyes cselekményekről és mulasztásokról

109. § Két forinttól húsz forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik:

1. a ki a 9. § határozmányainak megsértésével, az erdőben vagy annak közelében tüzet gerjeszt;

2. a ki az általa vagy hozzájárulásával avagy jelenlétében gerjesztett tüzet kellő felügyelet nélkül hagyja, vagy a tűzveszélynek kikerülésére szükséges, és a létezett viszonyok közt eszközölhetővé vált intézkedéseket elmulasztja;

3. a ki a jelen törvény 11. §-ának eleget tenni elmulasztja;

4. a ki erdőégés esetében annak oltására kötelezve lévén, ezen kötelezettségének alapos ok nélkül nem tesz eleget, vagy az oltást vezető hatósági közeg rendelkezését alapos ok nélkül nem teljesíti.

110. § Azon közigazgatási hivatalnok, ide számítva a községi előljárót is, a ki erdőégés esetében, a hivatalánál fogva őt illető intézkedések körül, kötelességét megszegi, szintén az előbbi §-ban meghatározott büntetéssel büntetendő.

Megyei közigazgatási hivatalnok ellen, ily vád esetében, az elsőfokú bíróságot a legközelebbi erdei kihágási bíróságok közül, a másodfokú erdei kihágási bíróság bíróküldés által határozza meg.

E büntetés mindazonáltal nem zárja ki, a közigazgatási tisztviselő s községi előjárónak, a törvényhatóságok és községek rendezéséről szóló törvénycikkekben megállapított felelősségét.

111. § A ki valamely erdőbe jogtalanul vagy engedély nélkül, vagy az engedélyezett helyen kívül ergettyüt (csusztatót) készít; meszet vagy szenet éget, szurkot, hamuzsirt vagy kátrányt főz, kormot készít, fűrés- vagy egyéb gödröt ás; farakodó vagy dolgozó helyet, vagy műhelyet felállít, épület-, szerszám- vagy egyéb használatra szánt fát farag, vagy más hasonló munkát teljesít; öt forinttól húsz forintig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő és a fent elősorolt cselekmények által esetleg okozott kárt, szakértői becsü alapján megtéríteni köteles.

Ily esetben, ha az erdőbirtokos kívánja, az ezen célokra netán felállított építmények és művek a kihágást elkövetőnek vagy annak költségén, a ki ezért magánjogi felelősséggel tartozik - elhordandók s az előbbi állapot visszaállítandó.

112. § Ha a 109. § 1., 2., 3. alatt meghatározott cselekmény vagy mulasztás folytán gondatlanságból tűzkár származott, a cselekmény vagy mulasztás vétséget képez s a büntetőtörvények rendelkezései szerint lesz büntetendő.

Ugyanezen szabály alkalmazandó az esetben is, ha a tűzvész, a mész vagy szénégetés, a szurok vagy kátrányfőzés avagy a koromkészítés vagy hamunyerés végett gerjesztett tűzből gondatlanság folytán származott, úgyszintén, ha a tűz, az égés következtében nyerendő hamu jogtalan eltulajdonításának céljából gerjesztetett, habár tűzvész nem származott.

113. § A ki az erdőben engedély nélkül kocsival tilos úton jár vagy habár azon erdőségben makkoltatásra vagy legeltetésre jogosított is, marhát tilos úton hajt; a ki engedély nélkül új utat tör vagy hat évesnél fiatalabb utánnövések közt jár, ötven krajczártól 20 frtig terjedhető büntetéssel büntetendő.

114. § A ki idegen erdőben a nélkül, hogy ahhoz jogosultsága volna, a közutakon kívül találta, ha ottani jelenléte közbiztonsági vagy az erdőtulajdon biztonságára szempontjából aggályosnak tűnik fel, az erdész-személyzet tagjai által az erdőből kiutasítható és ha fejsze, fűrész, vagy az erdőtermék szedésére alkalmas más eszköz vagy fegyver volna birtokában, az tőle elveendő; azonban az illető által az elvett tárgy 14 nap alatt, további intézkedés végett, a legközelebbi közigazgatási hatóságnak jelentés mellett átadandó.

A mennyiben tettes az erdőben tartózkodásra, illetőleg fegyverviselésre vonatkozó jogosultságát a hatóság előtt sem tudná igazolni, az által a fentnevezett s nála talált tárgyak elkobzandók.

Ha az erdőből kiutasított személy a meghagyásnak nem tesz eleget, öt frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő; ha pedig ellenszegül, cselekménye közhatósági közeg elleni erőszak büntetett képezi s a büntető törvények rendelkezései szerint lesz büntetendő.

Kivételes intézkedések

115. § Ha valamely vidéken az erdei lopások igen gyakoriakká válnak, a közigazgatási bizottságok - az erdőtulajdonosok kérelmére vagy a nélkül - felterjesztett javaslata folytán a belügyminister elrendelheti, hogy azon területen, valamint azokon is, a hol a lopott erdőtermékek eladatni szoktak, ily termékek eladása és vétele csak azon föltétel alatt legyen eszközölhető, hogy az eladó az eladni szándékolt erdőtermék jogos szerzését, annak - a községelőjáróság által láttamozott - bizonyítványával igazolja, kitől azon erdőterméket szerezte.

A bizonyítványban körülírandó az eladni szándékolt erdőtermék neve, minősége, nagysága, száma és mértéke.

Azon esetben, ha a közigazgatási bizottság a jelen szakaszban határozott felterjesztést az érdekettek kérelme nélkül rendelte el, ez iránti határozata az illető megye területén körözendő, és a törvényhatósági épületnek a határozatok kifüggesztésére szolgáló helyén kifüggesztendő. Minden érdekeltnek joga van a kifüggesztéstől számított 15 nap alatt fölebbezni a belügyministerhez. Ha pedig a közigazgatási bizottság az érdeketteknek a jelen §-ban meghatározott kivételes intézkedés elrendelése iránti kérelmüket mellőzendőnek találja, a folyamodóknak ez esetben is joguk van, a megtagadó határozat ellen ugyancsak 15 nap alatt szintén a belügyministerhez felebbezni, a ki - ha az intézkedéseknek akár mellőzését, akár elrendelését szükségesnek látja, ez iránt a közigazgatási bizottság határozatának megváltoztatásával is intézkedhetik.

116. § A ki az előbbi §-ban megjelölt rendelet megszegésével erdőterméket elad, vagy vesz, 2 frttól 10 frtig terjedő pénzbüntetéssel, s a mennyiben más erdei kihágás is forogna fenn, egyszersmind az erre rendelt büntetéssel is büntetendő.

III. FEJEZET

A bíróságokról, az illetékességről és az eljárásról, erdei kihágások eseteiben.

117. § Erdei kihágások eseteiben a birói hatóságot első fokban gyakorolják:

1. megyékben a szolgabírák;
2. rendezett tanácsú, valamint törvényhatósági joggal felruházott városokban a kapitány, vagy a tanács által e részben megbízott tisztviselője;

3. Budapest mindenik kerületében az illető kerületi előjáró.

118. § Tíz forintot felül nem haladó lopások vagy ugyanezen összeget felül nem haladó kártételek eseteiben az elsőfokú biráskodás kis és nagy községekben a szolgabíró kivül, a községi bírót is, akadályoztatása esetében pedig ennek helyettesét illeti.

Ez esetekben a sértett fél választásától függ, vajjon a szolgabíró vagy a községi bíró eljárását kívánja-e igénybe venni.

E választási jog azonban panasztétellel megszűnik.

119. § Erdei kihágási ügyekben a másodfokú birói hatóságot a főispánból (fővárosban a főpolgármesterből), akadályoztatása esetében az alispánból, illetőleg polgármesterből vagy annak helyetteséből, mint - elnök és a közigazgatási bizottságnak két tagjából alakított bíróság gyakorolja.

120. § A másodfokú erdei kihágási bíróság alakítása czéljából, a közigazgatási bizottság a közgyűlés által választott, vagy a jelen törvény 26. §-ában megjelölt erdészeti szakértő tagok közül - négy rendes és négy póttagot választ, a kik közül lehetőleg fölváltva - kettő a főispán (főpolgármester), akadályoztatásuk esetében az alispán, illetőleg a polgármester elnöklete alatt, mint társas bíróság képezik az erdei kihágási másodfokú bíróságot.

121. § A jelen törvény 158. §-ában meghatározott semmiségi panasz esetében a Curia, mint legfőbb ítélőszék határoz.

122. § Az erdei kihágási másodfokú bíróság üléseire a királyi ügyész meghivandó.

A kir. ügyész távolléte azonban az eljárási és határozathozatalt nem akadályozza.

123. § A másodfokú bíróság ülései a törvényhatóság székhelyén tartatnak.

Az ülésekre az elnök meghívja a tagokat s az értesíti a kir. ügyészt is, az ülés tartásának napjáról, órájáról és helyéről.

124. § A jegyzőkönyvvezető teendőit az elsőfokú bíróságnál - a kisebb polgári peres ügyekben való eljárásról szóló törvény 5. §-ában megjelölt személyek végzik.

A másodfokú bíróságnál, a jegyzőkönyvvezetésre a törvényhatóság jegyzői személyzetéből, az elnök rendel ki tagot.

125. § Ugy az elsőfokú, valamint a másodfokú erdei kihágási bíróság tagjai e hivatásukra nézve - a mennyiben a kisebb polgári peres ügyekben való eljárásról szóló törvény értelmében fel nem eskettettek volna - külön esküt tesznek le.

Az idézett törvénynek a községi biráskodással megbízott közegekre vonatkozó rendelkezése, az erdei kihágások eseteiben eljáró községi bírókra is alkalmazandó.

A másodfokú bíróságnak a jelen szakasz intézkedései alá nem eső tagjai, a közigazgatási bizottság ülésén, szintén a fentidézett törvénycikk 7. §-ában megállapított esküt teszik le.

126. § Az elsőfokú erdei kihágások bírósága egy másik hasonló bíróságnak erdei kihágási ügyben hozzá intézett megkereséseit teljesíteni köteles.

127. § A rendőri közegek kötelesek az erdei kihágási bíróságnak, hivatása körében kiadott meghagyásait s ha más törvényhatóságnak lennének közegei, megkereséseit pontosan teljesíteni.

128. § A felesketett erdőtisztek és erdőőrök az elkövetett erdei kihágás, és az ezt elkövetett személy nyomozásánál, szintén mint rendőri közegek járnak el.

129. § Az előbbi szakaszban megjelölt személyeknek, az erdei kihágás vagy a kihágást elkövetőnek nyomozásában foganatosított és hatáskörükbe eső cselekményei, hatályra és hitelességre nézve, a törvénynek és a szabályoknak a rendőri közegekre vonatkozó intézkedései alkalmazandók.

130. § Az eljárás rendszerint a tettes lakhelyének, illetőleg tartózkodási helyének bírósága előtt indítandó meg. Ha azonban a tettes közvetlenül a kihágás elkövetésén éretett, vagy ha tőle zálog vétetett, vagy ha ő zálogot adott, az eljárás a tett elkövetésének bírósága előtt is megindítható.

Tettenkapás az is, ha a tettes nem éretett ugyan közvetlenül a kihágás elkövetésén, hanem a közvetlen rajtaérés kikerülése végett megfutamodván, - vagy elrejtőzván, folytonos üldöztetése közben elfogatott, illetőleg felfedeztetett; ugyszintén, ha folytonos üldöztetése közben, az őt üldöző rendőri közeg (127. és 128. §) vagy több üldöző által, avagy az üldözésben részt nem vett, de többek által felismertetett, habár menekülése vagy elrejtőzése sikerült is volna.

131. § A tettes vagy tettesek, avagy ezek egyikének illetékessége, a részesek illetékességét is megállapítja.

132. § Ha az erdei kihágást elkövető ellen az eljárás folyamában, más büntetendő cselekmény jelensége is felmerül; az erdei kihágás miatti eljárás azonnal félbeszakítandó és az iratok, további eljárás és ítélethozatal végett azon bírósághoz teendő át, mely azon másik büntetendő cselekményre nézve illetékes.

133. § Elsőfokú erdei kihágási illetékességi összeütközése esetében, ha valamennyinek másodfokú bíróságát ugyanazon közigazgatási bizottság képezi, a határozati jog ezt illeti.

Ha pedig az illetékességi összeütközésben levő erdei kihágási bíróságok másodfokú bírósága nem ugyanaz, ugyszintén másodfokú erdei kihágási bíróságok illetékességi összeütközése esetében az illetékesség kérdésében a belügyminister határoz.

134. § Rendes bíróság és erdei kihágási bíróság közötti illetékességi összeütközés esetében, az illetékesség fölötti határozat az 1869:IV. tc. 25. §-a alapján a ministeriumot illeti.

135. § Erdei kihágások esetében, a mennyiben a jelen törvény mást nem állapít meg, a kihágásokra nézve hatályban lévő eljárás továbbra is fentartatik.

136. § Azon esetekben, melyekben a jelen törvény rendeletei szerint, az eljárás csak a sértett fél panaszára indítható meg, a panasz a büntetőtörvények rendelkezései szerint erre jogosított személyeken kívül, a sértett fél erdőkezelő tisztje által is - külön meghatalmazás nélkül előterjeszthető.

Az erdőkezelő tiszt jogosítva van továbbá a sértett felet, az eljárás további folyama alatt is, a bíróság előtt képviselni, és a megengedett jogorvoslatot használni.

A panasz szóval is előterjeszthető.

Ha a panasz írásban terjesztetik be s ahhoz több erdei kihágást s kihágót tartalmazó jegyzék mellékeltetett, az indítvány mindazon kihágási esetekre és személyekre, melyek a jegyzékben, mint ilyenek megjelölve vannak, kiterjesztettnek tekintendő.

137. § Azon erdei kihágások eseteiben, melyekben a jelen törvény (109., 110. és 116. §) szerint, hivatalból eszközözlendő az eljárás, tartozik az illetékes bíró, a neki feljelentett vagy hivatalos tudomására jutott kihágást illetőleg, külön indítvány nélkül is megindítani az eljárást.

138. § Oly erdei kihágási ügyekben, melyekben az érték, illetőleg a kár nagysága állapítja meg az erdei kihágási bíróság illetékességét s az érték, illetőleg kár nagyobb volna, mint a mely az ezen bíróság illetékességére nézve a jelen törvény 69. és 118. §-ában meg van állapítva, joga van a sértett félnek az elsőfokú bíróság ítéletének hozataláig, megtérítési, illetőleg kártalanítási igényeit, a 69. §, illetőleg a 118. §-ban meghatározott összegre vagy azon alul is leszállítani; erdei lopások esetében azonban csak akkor, ha a lopott tárgy értéke 50 forintot meg nem halad.

Az ekként eszközölt leszállítás a bíróság illetéktelenségét megszünteti.

139. § Ismeretlen egyének vagy külföldiek, tetten kapás vagy folytonos üldöztetés esetében, a legközelebbi község előljárósága elé, ha pedig az erdei kihágás bírója közelebb volna, ez elé vezetendő.

140. § A községi előljáró az elővezetett személylyel azonnal jegyzőkönyvet vesz fel, s ha ez kiletét s azt igazolja, hogy az országban állandó lakással bír, azonnal szabadon bocsátandó, ellenkező esetben pedig, az erdei kihágási bíróságnak haladéktalanul átadandó.

141. § Az erdei kihágási bíró tartozik a hozzá elővezetett vagy a községi előljáró által átküldött személyt azonnal kihallgatni s a kihallgatásról jegyzőkönyvet felvenni. Ha az elővezetettnek előadása, az ellene felhozott gyanút elhárítja, vagy ha az állítólag általa okozott kár valószínű összegére nézve biztosítékot ad vagy alkalmas kezet állít, azonnal szabadon bocsátandó.

142. § Letartóztatható és a 139. és 140. § rendelkezései szerint elővezetendő a tetten kapott vádlott az esetben is, ha a rendőrség vagy az erdő őrizetére szolgáló személyzet tagja által, a kihágás abbanhagyására felszólíttatván, a felszólításnak nem felel meg.

143. § Elővezetést rendelhet el az erdei kihágási bíróság azon esetben, ha a megjelenésre megidézett vádlott a kitűzött időben a bíróság előtt meg nem jelent s elmaradását alapos mentséggel nem igazolja.

144. § Vizsgálati fogság, erdei kihágási ügyben, csak az esetben rendelhető el, ha az ismeretlen vagy az országban állandó lakással nem bíró vádlott megszökésétől lehet tartani.

A vizsgálati fogság 48 óránál hosszabb ideig egyáltalán nem tarthat és a büntetésbe beszámítandó.

145. § Az előbbi szakaszban meghatározott idő előtt is azonnal megszüntetendő a vizsgálati fogság, mihelyt a letartóztatott vádlott kilétét és azt igazolja, hogy az országban állandó lakással bír, vagy pedig, ha kilétének igazolásán felül, a vád tárgyát képező kihágásból származott kárnak és büntetésnek valószínű összegére nézve biztosítékot ad, vagy alkalmas kezet állít.

146. § Ha a kihágás megállapítása vagy folytatásának megakadályozása végett szükséges, a rendőri közegek, illetőleg az erdőőrök jogosítva vannak, a kihágást elkövetőnél létező azon eszközöket, melyekkel a kihágást elkövette, annak kocsiját, szánját és vonó marháját, valamint a kárban talált állatokat lefoglalni.

Az ekként lefoglalt tárgyak, - ha csak azok a sértett fél által egyesség folytán a tulajdonosnak vissza nem adattak - állatoknál legfeljebb 48 óra - egyéb tárgyaknál pedig legfeljebb 14 nap alatt az esetben is átadandók a község előljárási igazgatójának, ha vádlott nem is vezettetnék elé.

Az átadás alkalmával jegyzőkönyv veendő fel, melyben a vád tárgyát képező kihágás körülményesen, az okozott kár összegének megjelölése mellett körülírandó s egyszersmind a lefoglalt tárgyak is a leltár felvételére megállapított szabályok szerint feljegyzendők.

147. § Az előző szakasz értelmében lefoglalt tárgyak megőrzése és fentartása a községet, a rendelkezési jog azonban a kihágási bíróságot illeti.

148. § A lefoglalt tárgyak kiadandók a tulajdonosnak, - ha az a kár valószínű összegéért biztosítékot ad.

149. § Biztosíték-adás nélkül is visszaadandó a lefoglalt tárgyak azon része, melynek értéke a kár, a költségek és a pénzbüntetés valószínű összegét felülmulja.

150. § A tetten kapott vagy folytonosan üldözött tolvaj által eltulajdonított erdei termékek a rendőri vagy erdei közegek által onnan vehetők el, a hová azok elhelyeztettek.

Ezen eseteken kívül az eltulajdonított erdei termékek kutatása céljából, a házmozgás elrendelése és foganatosítása tekintetében, a fennálló szabályok és a törvényes gyakorlat irányadók.

151. § Az erdei kihágások soron kívül a leggyorsabban tárgyalandók és intézendők el és ott, a hol az erdei kihágások gyakoriak, azok elintézésére, legalább minden hónapban, tárgyalási napok tartandók.

152. § A ki magát az elsőfokú bíróság ítéletével sértve találja, ez ellen a másodfokú bírósághoz felebbezhet.

A felebbezés az ítélet kihirdetésétől, vagy - ha az írásban közöltetett volna, - a kézbesítéstől számítandó 48 óra alatt, akár szóval, akár írásban jelentendő be.

A 48 óra letelte után bejelentett felebbezés hivatalból visszautasítandó.

Törvénykezési szünnapok nem számítatnak.

153. § A törvényes időben szóval vagy írásban bejelentett felebbezés az ítélet végrehajtását megakasztja.

154. § A másodfokú bíróság, az ügynek az előadó általi tüzetes, a cselekmény minőségére, a netalán okozott kár nagyságára, vádlott bűnösségére vagy ártatlanságára, valamint a súlyosító és enyhítő körülményekre részletesen kiterjedő előadvány, - s az esetben, ha a kir. ügyész jelen van - annak meghallgatása után határoz.

Az előadó előterjeszti egyszersmind az ítélet vagy végzés tervét is.

Az előadói tisztet a bírák, vagy szükség esetén az elnök által e célra kirendelt törvényhatósági jegyző teljesíti. Ez utóbbi azonban szavazattal ez esetben sem bír.

155. § Az előadó után a kir. ügyész indokolt előterjesztésében tartozik nyilatkozni az iránt, vajjon a vád tárgyát képező cselekmény nem képez-e a rendes bíróságok hatósági körébe eső büntetendő cselekményt?

Ha a kir. ügyész azon nézetben van, hogy a törvény a jelen §-ban meghatározott irányában megsértetett, az eljárás megszüntetését s az ügynek az illetékes bírósághoz való áttételét indítványozza.

156. § Az esetben, ha a kir. ügyész az iratokból és az előadmányból azon meggyőződésre jutna, hogy az elsőfokú bíróság megsértette az eljárásra nézve fennálló valamelyik lényeges szabályt; vagy hogy a cselekmény erdei kihágást képez ugyan, de arra a jelen törvénynek nem azon rendelkezése lett volna alkalmazandó, mely alá azt az elsőfokú bíróság foglalta, e körülményekre is tartozik előterjesztésében kiterjeszkedni s ennek megfelelő indítványt tenni.

157. § A másodfokú bíróság mindenekelőtt a kir. ügyésznek a 155. §-ban körülírt előterjesztése fölött határoz s ha a kir. ügyésznek azon nézetéhez járul, hogy az elsőfokú bíróság hatósága körén túl terjeszkedett, az eljárást megsemmisíti s az ügyet a rendes bírósághoz teszi át, egyszersmind arról az első fokban eljáró bírót is értesíti.

A másodfokú bíróságnak ezen határozata, melylyel a fenforgó ügyet az erdei kihágási bíróság hatósági körébe nem tartozónak állapítja meg, mind a kir. ügyész és a felekre, mind pedig a bíróságokra nézve végérvényes s ez utóbbiak ellenkező felfogása indokából, az eljárás és elintézés nem tagadható meg s az ügy nem utasítható vissza.

158. § Ha a másodfokú bíróság a kir. ügyész indítványa ellenére, az ügyet az erdei kihágási bíróság hatósági körébe tartozónak nyilvánítaná, a kir. ügyésznek jogában áll, a határozat, illetőleg az ítélet kihirdetésekor, az ellen semmiségi panaszát szóval vagy ugyanazon napon esti 6 óráig írásban bejelenteni s az indokok bővebb kifejtését, - a bejelentés utáni 24 óra alatt, írásban benyújtani.

159. § A kir. ügyész által emelt semmiségi panasz folytán, az ügyiratok a legfőbb ítélőszékhez terjesztendőek.

A legfőbb ítélőszék elbírálása csupán a kir. ügyész által a 158. § értelmében semmiségi panasszal megtámadott kérdésre szorítkozik s a mennyiben a semmiségi panaszt alaposnak találja, a 157. § esetében az egész eljárást megsemmisíti s az iratokat a rendes bírósághoz való áttétel végett, a másodfokú erdei kihágási bírósághoz visszaküldi.

160. § A kir. ügyésznek a 156. § alapján tett előterjesztései mellőzése miatt, perorvoslatnak helye nincsen.

161. § A törvényes időben felebbezett ügyben joga van a másodfokú bíróságnak, ha a vizsgálatot nem találja kielégítőnek, annak pótlását az első bíróság ítéletének feloldása nélkül is elrendelni.

A másodfokú erdei kihágási bíróságnak határozatai, a 158. §-ban foglalt eset kivételével végérvényesek.

162. § Ha a jogerejüvé vált ítélettel elmarasztalt fél a kártérítés és a pénzbüntetés összegét az ítéletben meghatározandó határidő alatt be nem fizeti, végrehajtásnak van helye.

A végrehajtásnak közigazgatási úton elrendelése és foganatosítása iránt, az eljáró elsőfokú erdőbíróság hivatalból intézkedik.

A végrehajtás iránt egyébként a jelen törvény, a perrendtartás, valamint az 1876. évi XV. törvénycikknek, az egyenes és közvetett adók stb. végrehajtás útján behajtásáról szóló rendelkezéseire való tekintettel, a következő 164. §-ban érintett ügyrendtartás részletesen intézkedik.

163. § A végrehajtást teljesítő közeg eljárásának szabályszerűsége ellen felmerült panasz felett első fokban a közigazgatási bizottság s másodfokban a belügyminister határoz.

164. § Az ügyrendtartást a belügyminister, egyetértőleg a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministerrel, rendeletileg állapítja meg és teszi közzé.

HARMADIK CZIM

A kopár területek beerdősítéséről

165. § Oly kopár-területek, melyeken hegyomlások, hó vagy kő-görgetegek megakadályozása, szélvész és vizek rombolásának, valamint a futóhomok tovább terjedésének meggátlása végett, a talaj megkötése közgazdasági szempontból szükséges, - beerdősítendő s azontúl a 2-ik, illetőleg a 4-ik § szerint kezelendő.

A beerdősítendő területek a kir. erdőfelügyelő előmunkálatai alapján, az érdekelt földbirtokosok, községek és törvényhatóságok, valamint az illetékes közigazgatási bizottság meghallgatása után, a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister határozza meg s azok beerdősítését, ha ezt az érdekelt vagy érdekelték önként tenni nem akarnák, esetről esetre a törvényhatóság útján a 177. § értelmében elrendelheti, még pedig ha több törvényhatóság területén fekszik a birtok, akkor a szükséges intézkedések megtételével, valamint a további felügyelettel, ezek egyikét megbizsa és a többit erről értesíti.

A beerdősítés kötelezettségs első helyen azt vagy azokat terheli, kinek vagy kiknek birtoka általa megvédeni.

166. § A beerdősítendő terület tulajdonosának jogában áll az erdősítést kizárólag önjerején eszközölni.

Ha az illető terület tulajdonosa azonban e jogával élni nem kíván és kimutatható, hogy a beerdősítés által a szomszéd birtokok is részben vagy egészben megóvatnak a hegyomlások, hó- vagy kő-görgetegek, szélvész és vizek rombolásának vagy a futóhomok terjedésének veszélyétől, melynek különben ki vannak téve, akkor, ha valamely területnek beerdősítése a 165. § értelmében elrendeltetett, az érdekelt birtokosok társulattá alakulni kötelesek.

A társulatok megalakítását a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministernek ebbeli leirata alapján, a közigazgatási bizottság, mint erdőrendészeti elsőfokú hatóság (25. §) küldöttség kirendelése által eszközli.

Ezen küldöttség, melynek a kir. erdőfelügyelő hivatalból tagja, az érdekelt feleknek, valamint szükség esetén, részrehajlatlan szakértőknek is meghallgatásával és a birtokosok által, ha ez követeltetnék, köteleességszerűleg bemutatott térképek nyomán, az érdekeltség fokának megállapítása iránt, a felek barátságos megegyeztetését megkísérli, siker esetében a társulatot megalakultnak nyilvánítja, ellenkező esetben pedig az érdekeltségben való részvétel kötelezettségét, valamint az érdekeltség fokát hivatalból állapítja meg s erről a közigazgatási bizottságnak jelentést tesz.

167. § A közigazgatási bizottság e jelentés alapján és ha követeltetnék, egyes érdekelt felek ellenvetéseit meghallgatva, a társulat alakulása iránt határoz.

A meg nem elégedő fél részére 30 napon belül nyitva áll, a reá nézve sérelmesnek vélt határozat ellenében, a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministerhez való felebbezés, a ki végérvényesen határoz.

168. § Ha a 30 napon belül felebbezés nem jelentetett be, avagy a felebbezésre a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszternek, a közigazgatási bizottság határozatát helybenhagyó végzése leérkezett, az alakulás rögtön foganatosítandó.

A társulat tényleges megalakulása végett, a közigazgatási bizottság egyik tagját az érdekeltek összehívására megbizza, ki a gyűlést megnyitván, annak tagjait a szervezkedésre felszólítja.

A gyűlés először is elnököt, pénztárnokot általános szótöbbséggel, munkavezetőt és szükség esetében választmányi tagokat, viszonylagos szótöbbséggel választ, alapszabályait és ügyrendjét megállapítja s mindezeket jóváhagyás végett, a törvényhatóság útján, a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszternek felterjeszti.

Minden erdősitő társulatnak a kir. erdőfelügyelő hivatalból véleményező tagja.

169. § Az elnök az előző § értelmében esetleg választott választmánynyal együtt, különben pedig önállólag intézi a társulat minden ügyeit, intézkedik a részletes műszaki tervezet elkészítése iránt, megállapítja a munkák sorozatát s a végrehajtási időket, elkészíti az évi költségelőirányzat tervezetét s mindezen munkálatát megerősítés végett, a társulat közgyűlésének előterjeszti, a közgyűlés által megszavazott összegeket kivetí és behajtás végett, az illető közegeknél a kellő lépéseket megteszi, a társulat vagyona fölött őrködik és azt nyilvántartja.

170. § A társulat tisztviselő személyzete áll: az elnökből, pénztárnokból és munkavezetőkből, - a mennyiben azonban a társulat pénzbeli ereje nem engedi, hogy külön munkavezetőt tartson, a műszaki teendőket más alkalmazásban levő munkavezetőre vagy erdőszere is bízhatja.

171. § Minden erdősitő társulat köteles évenként legalább egy közgyűlést tartani és ennek jegyzőkönyvét az illetékes törvényhatóság útján, a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszternek felterjeszteni.

172. § A közgyűlés főbb teendői: az erdősités menetéről és folyamatáról az elnök által beadandó jelentés fonálán a legközelebb foganatba veendő munkálatok iránt intézkedni, a részletes műszaki tervezetet, a munkák sorozatát s a végrehajtási időket, úgyszintén az évi költségelőirányzatot megállapítani; a befolyt évi számadásoknak társulati, de nem választmányi tagok által leendő átvizsgálását elrendelni; a számadást a társulati tagokkal átnézhetés végett alkalmas módon közölni, a választmány vagy egyes társulati tagok által előterjesztendő indítványok, javaslatba hozandó alapszabályváltoztatások, ügyviteli rendelkezések fölött tanácskozni, tisztviselőit választani.

Ha a társulat valamely tagjának egy vagy más ügyben kifogása lenne, panaszát a jegyzőkönyve lett bemondás útján hozza illetékes tudomásra.

173. § A költségjárulékot a társulati tagok a társulat pénztárába fizetik be. A félévenkénti hátralékokra nézve azonban rendeltetik, hogy azok közigazgatási úton az egyenes adó beszedésére fennálló szabályok szerint, az adóhivatalok által szedessenek be.

Az elnök gondoskodni fog, hogy e hátralék kimutatása az adóhivataloknak pontosan benyújtassék.

Ezen hátralékok után 6% késedelmi kamat jár, melynek 5/6-od része a társulat, 1/6-od része pedig az adóhivatalok javára esik.

Az adóhivatalok az ilykép beszedett hátralékokat évnegyedenként a társulati pénztárakba minden kifogás mellőzésével átszolgáltatandják.

174. § A megalakult társulatnak a kisajátítási jog megadatik és az 1868. évi LV. tc. értelmében gyakorlandó; a kisajátítandó ár azonban ott, hol kataszteri tiszta jövedelem állapított meg, annak húszszorosát meg nem haladhatja.

A vadászati jogot azon esetben, ha a kisajátított terület a tulajdonos birtoka által körül van véve és 100 holdat meg nem haladó birtokrész - a földbirtokos gyakorolja mindaddig, míg a következő §-ban megállapított visszaváltási joga tart.

175. § A magánbirtokos vagy jogutódai jogositva vannak, a kisajátított és beerdősített területnek visszaváltása iránt, a beerdősítés befejezésére következő év első napjától számítandó 6 év alatt nyilatkozni.

A visszaváltás a kisajátítási árnak s a beerdősítési költségeknek 6% kamattal leendő megtérítése mellett, törlesztés útján, legfeljebb 10 év alatt történhetik.

176. § Az ily területek tulajdona a visszaváltásra nem jogosult más személyekre az előbbi §-ban említett határidő előtt telekkönyvileg csak akkor kebelezethetik be, ha igazoltatik, hogy a visszaváltásra jogosult ebbeli jogával a törvényes határidő alatt élni nem kíván.

177. § A beerdősítéseket az állam előmozdítja:

- a) a beerdősítés alá vett területeknek adómentessé tételével (1875:VII. 6. § c) pont);
- b) mag és csemetéknek ingyen kiosztásával;
- c) pénzkölcsönökkel azon esetben, ha az erdősítés hivatalból rendeltetik el, és az egyesek és társulatok hitelesen kimutatják, hogy a munkát önerejükön teljesíteni képtelenek;
- d) pénzsegélylyel azon esetben, ha a beerdősítés végrehajtása hivatalból elrendeltetnék és az érdekeltek képesek bebizonyítani, hogy a beerdősítés folytán elért előny csekélyebb lesz, mint a beerdősítésre fordított munka és költség.

Ez esetben az állam köteles az elérendett érték és a beerdősítésre fordítandó költség közötti különbözetnek megfelelő tőkeösszeget, a munka előhaladásának megfelelő aránylagos évi részletekben, visszafizetésre való igény nélkül, államsegélyképen engedélyezni.

A törvényhozás évről évre fogja meghatározni azon összeget, mely a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister által, egyetértőleg a pénzügyministerrel, beerdősítési célokra kölcsön és államsegélyképen fordítható lesz.

A határidőt, mely alatt egyes esetekben a beerdősítés teljesítendő, az érdekelt földbirtokosoknak és a közigazgatási bizottságnak meghallgatása után - ugyszintén az állam által esetleg nyújtott pénzkölcsön visszafizetésének, vagy az államsegély folyóvá tételének feltételeit is, a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister, a pénzügyministerrel egyetértőleg, határozza meg.

NEGYEDIK CZIM

Az erdei termékek szállításáról

I. FEJEZET

Szállítás szárazon

178. § Minden földbirtokos tartozik megengedni, hogy idegen erdei termékek bármily mívelési ághoz tartozó földjein, illetőleg magán-útjain átszállíttassanak, ha azok az erdőből különben - vagy éppen nem, vagy csak tetemesen nagyobb költséggel lennének elhordhatók, azon feltétel alatt, hogy a termékek szállítója a netalán okozandó károk, költségek a használt magánutak és hidak előbbeni jó karba helyezésére szükséges kiadások megtérítésére nézve, az illetékes elsőfokú erdőrendészeti hatóságnál megfelelő pénzbeli biztosítékot tesz le.

A fuvarosoknak a szállítmányt szabatosan megjelölő igazolvánnyal kell ellátva lenniök.

179. § Az átszállítás szüksége, iránya, tartama és módozatai és lehető legkevesebb károsítással való keresztülvitele, valamint a biztosítási összeg iránt, a felek meghallgatása, s a körülmények megvizsgálása után, a közigazgatási bizottság határoz. A határozat ellen a kézbesítéstől számított 15 nap alatt a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministerhez felfolyamodásnak van helye.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister köteles a felfolyamodást 40 nap alatt elintézni, az esetben azonban, ha a ministerium részéről ezen idő alatt intézkedés nem tétetnék - a közigazgatási bizottság határozata végrehajtható.

180. § A szállítás befejezése a szállító által az alispánnak (törvényhatósági joggal felruházott városokban a polgármesternek) bejelentendő, ki a földbirtokost erről 8 nap alatt hivatalosan értesíti.

A szállító által fizetendő kártérítési összeg megállapítására az illető felek mindenekelőtt barátságos egyességre utasíttatnak; ha ez a szállítás befejeztének, a tulajdonossal írásban történt közlése után, 15 nap alatt sikerült vagy ez idő alatt az illetékes bíróság előtt kártérítési kereset nem indított, - a biztosíték a szállítónak visszaadatik; ha pedig a kártérítési kereset a fentebbi határidő alatt beadatott, akkor a biztosíték azon bírósághoz, mely a kártérítési keresetre nézve illetékes, hivatalból letéteménykép áttendő.

II. FEJEZET

Szállítás a vizen

181. § A tutajozás a hajózható folyókon, valamint azon folyószakaszokon vagy patakokon, melyeken mesterséges vízépitmények létesítése nélkül, eddig is tényleg állandóan gyakorlatban van, a fennálló folyó, csatorna és tói hajózási rendszabályok megtartása mellett, mindenki által szabadon gyakorolható.

Azon nem hajózható folyókon, folyószakaszokon és patakokon pedig, melyeken annak előmozdítása érdekében, mesterséges építmények létesítettek, csak hatósági engedély mellett gyakorolható.

A fausztatás a hajózható folyók azon szakaszain, melyek hajózásra tényleg használtatnak, általában nem gyakorolható; a nem hajózható folyókon, folyószakaszokon és patakokon pedig, csak az alább meghatározott feltételek alatt szerzett engedély mellett eszközölhető.

182. § A fausztatásra vagy tutajozásra és az e célra szolgáló vízépitmények felállítására az engedélyt az illető törvényhatóság, vagy törvényhatóságok meghallgatása mellett, a közlekedési miniszterrel egyetértőleg, a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister adja meg.

183. § A tutajozásra vagy fausztatásra az engedély csak annak adható meg, a ki az okozható károkra nézve elegendő biztosítékot képes nyújtani.

184. § Olyan folyókon vagy patakokon, melyek mentén, árvédelmi célokból szabályozási munkák hajtottak végre, vagy vannak folyamatban, az engedély csak azon esetben adható meg, ha az usztatás gyakorlása által az árvédelmi építkezések nem veszélyeztetnek.

185. § Az engedély a vállalat és befektetendő tőke nagyságával arányban álló időtartamra, legfeljebb azonban 50 évig terjedhető időre adható.

186. § Az engedélyben:

a) megállapítandó azon famennyiség, melyet az engedélyes évenként leszállítani jogosítva van;

b) világosan felsorolandók és megállapítandók azon vízépitmények, melyek a tutajozás vagy usztatás céljából, nemkülönben azok, melyek a partbirtokosok vagy a víz másnemű használatára jogosítottak érdekében létesítendő;

c) esetleg megállapítandó azon évi járulék, melyet az előtte már engedélyt nyert engedélyeseknek a 191. § a) pontja értelmében fizetni tartozik; és

d) meghatározandó azon határidő, a meddig tervszerinti berendezésük befejezendő.

187. § A tutajozás vagy usztatás csak a berendezés teljes befejezése után kezdhető meg.

A szállítandó tutajfák és épületfák a szállító bélyegével megjelölendő.

A tűzifa csak kötetlen hasábkokban szállítható.

188. § Oly vizen, melyen fausztatás vagy tutajozás gyakoroltatik, vagy a melyen erre engedély már adatott ki, újabb engedély csak a jelenlegi jogélvezők, illetőleg engedményesek meghallgatása után adható; még pedig:

1. a mennyiben kitűnik, hogy az illető víz az eddigi jogélvezők számára szállítani engedélyezett famennyiségen felül, még több fa leszállítására is alkalmas, ezen többlet erejéig, történt legyen a kérelmezés akár a fausztatás berendezésére kiszabott határidőn belül, akár az usztatási jog tetteleses gyakorlatba vétele után;

2. az esetben, ha az illető víz csak a tényleges jogélvezők számára adott engedélyben foglalt famennyiséget képes leszállítani, de bebizonyítatik, hogy az engedmény birtokosai, a berendezés befejezésétől számított öt éven át, egyszer sem szállították az engedélyben foglalt összes fatömeget, akkor azon tömeg leszállítására adható újabb engedély, mely az illető engedményesek által valamely évben szállított legnagyobb famennyiség és az engedélyezett összeg közti különbözetnél nem nagyobb; végül

3. ha valamely víz a tényleges jogélvezők számára szállítani engedélyezett tömegnél több faanyag leszállítására alkalmas, az illetők azonban a berendezés befejezésétől számított 5 év alatt, az engedélyezett tömeget egyszer sem szállították le; ez esetben szállítási engedély adható azon tömegre, mely a szállításra engedélyezett és a tetteles leszállított tömeg közötti különbözetből, valamint az engedélyezett tömeg határán felül elszállítható mennyiségből áll.

Ily esetben a jogosítottak mindenikének usztatási idő szabatik, mely alatt az usztatást, kártérítés terhe alatt, befejezni tartozik.

189. § Ha a jogtulajdonos időhöz nem kötött kizárólagos jogot képes kimutatni, másnak újabb engedély, a jelen törvény kihirdetése után számított 50 év alatt, csak a kizárólagos jogtulajdonos beleegyezésével adható.

A kizárólagos usztatási vagy tutajozási joggal bírók azonban kötelesek a szállítás tekintetében, az illető usza-vizre utalt erdőbirtokosoknak - a mennyiben azokkal a fausztatás teljesítésére nézve megegyezni nem tudnának s a mennyiben saját fájuk leszállítása ez által nem akadályoztatnék, az usztatást vagy tutajozást megengedni, vagy azoknak a szállításra előkészített fakészleteit, a helyi árak mellett megvenni, vagy a költségek megtérítése mellett leusztatni.

Ha az illető usza-vizre utalt valamennyi erdőbirtokos fája nem lenne leszállítható, akkor az elsőség azt illeti, kinek fája a kizárólagos usztatási vagy tutajozási jog birtokosának leszállítandó fakészletéhez legközelebb esik.

190. § Ha ugyanazon vizen többeknek adatik usztatási engedély, mindenik engedélyesnek usztatási idő szabandó meg, mely alatt az usztatást kártérítés terhe alatt befejezni tartozik.

Az egyes engedélyeseknek megszabandó usztatási idő megállapításánál az elsőség a korábbi jogélvezőket illeti, a többi szállítani óhajtókra nézve, a kellőleg felszerelt folyamodvány benyújtásának ideje, az ugyanazon időben beadott folyamodványoknál, a szállítandó fa nagyobb becsértéke ad elsőséget.

191. § Az, ki oly vizen nyer szállítási engedélyt, melyen az usztatás vagy tutajozás már gyakorlatban van, tartozik:

a) az addigi jogélvezőknek, a vállalat berendezésére tett költségek megtérítése fejében, a szállítandó famennyiség és használati idő arányában, az engedélyben megállapítandó évi járulékot fizetni; ugyyszintén a fentartási költségeket, valamint az esetleges kártérítéseket is, az engedélyben megállapítandó részben viselni;

b) a szállítás céljából általa netán újabban létesített folyó- vagy patakszabályozások, vagy más a szállításra szolgáló építmények használatát a raktári helyiségek és mesterséges kikötők kivételével, a szállításra korábbi jogosultaknak ingyen, - a későbbi engedményeseknek pedig ezen §, a) pontja szerint megengedni. Az általa létesített építmények költségeinek, a szállításra korábbi jogosultak által leendő megtérítésére, igényt nem tarthat.

192. § A tutajozásra vagy fausztatásra szükséges engedély iránti folyamodás, a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministeriumnál nyújtandó be.

Folyamodó köteles a szállítandó famennyiséget és annak választékát (sortiment) kimutatni és kérvényéhez a folyó vagy patak azon szakaszának tervrajzát mellékelni, melyen a tutajozás vagy usztatás érdekében vízműveket létesíteni kíván.

Ezen tervrajzban úgy a már létező vízépitmények, különösen malomgátak, minden csatornák, véd- és szabályozási művek, valamint az usztatás vagy tutajozás céljaira felállítani szándékolt vízépitmények, nemkülönben a folyó vagy patak medrét vagy vízjárását módosító munkálatok, világosan feltüntetendők.

Köteles végre folyamodó tüzetesen kimutatni azt, miként szándékozik a tutajozás vagy fausztatás érdekeit a folyón vagy patakon létező malmok vagy más iparüzletek, vagy az öntözési telepek, a víz használata iránt korábbi szerzett jogaival összeegyeztetni.

193. § A földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister a folyamodványt mellékleteivel együtt, véleményezés végett leküldi az érdekelt törvényhatóságnak vagy esetleg törvényhatóságoknak.

194. § Ha olyan vizen való tutajozásra vagy usztatásra kéretik az engedély, melyen a tutajozás vagy fausztatás a folyamodvány beadását megelőző legalább öt egymásután következő éven át nem gyakoroltatott, vagy ha a tutajozás vagy usztatás volt ugyan gyakorlatban, de az engedélyért folyamodó az usztatás céljából az illető folyón, vagy patakon új vízépitményeket szándékozik létesíteni, az érdekelt és jelesen a folyó vagy patak mentén levő községek, továbbá a folyón vagy patakon létező malom vagy más iparüzletek és az öntözési telepek tulajdonosai, a törvényhatóság alispánja vagy hasonló állású tisztviselője által, a folyamodványnak a törvényhatósághoz leérkezése után, 8 nap alatt, kézbesítés útján értesítendők.

A tervek a kihirdetési napon túl, közszemlére 30 napig kitéve maradnak.

Minden a tervezetre vonatkozó nyilatkozatok és észrevételek az illetékes hatósághoz ezen idő alatt nyújtandók be.

Később beadott észrevételek tekintetbe nem vétetnek.

195. § Ha oly vizen való tutajozásra vagy usztatásra kéretik az engedély, melyen tutajozás vagy usztatás már gyakoroltatik, vagy e melyen erre engedély már adatott és újabb vízépitményeket a folyamodó létesíteni nem szándékozik; azok, kik a tutajozást vagy usztatást tényleg gyakorolják, vagy erre engedélyt nyertek, a törvényhatóság alispánja vagy hasonállású tisztviselője által, a folyamodványnak a törvényhatósághoz leérkezése után, 8 nap alatt kézbesítés útján értesítendők.

A tervek az értesítés napján túl 30 napig általuk megtekinthetők.

Minden, a tervezetre vonatkozó nyilatkozatok vagy észrevételek ezen idő alatt nyújtandók be.

Később beadott észrevételek tekintetbe nem vétetnek.

A 30 nap eltelte után az összes iratok és tervek az érdekeltek részéről beérkezett nyilatkozatokkal együtt, legfeljebb további 15 nap alatt a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministerhez felterjesztendők, ki az engedély tárgyában a 182. § szerint végérvényesen határoz.

196. § A fausztatás vagy tutajozás joga megszűnik:

a) ha az idő, melyre az engedélyeztetett, lejárt;

b) ha a jogosított a vállalat berendezését az arra megszabott idő alatt elmulasztotta.

197. § Az esetben, ha a szállítási jog a jelen törvény kihirdetése előtt bármi cím alatt 50 évnél hosszabb vagy határozatlan időre szereztetett meg, a szállítási jog a jelen törvény kihirdetésétől számított 50 év után megszűnik, még az esetben is, ha a jog annak idejében kizárólagosan szereztetett volna meg, ezen utóbbi esetben azonban a volt kizárólagos jogtulajdonos az újabb engedély megnyerésére előjoggal bír.

198. § A kisajátítási jog, a jelen törvény értelmében engedélyezendő tutajozás és fausztatás céljából szükséges folyó- vagy patakszabályozások, vagy másnemű vízépitmények végrehajtására, vagy az usztatott vagy tutajozott fának a gereblyéknél való kifogására és elhelyezésére szükséges területek megszerzésére, az 1868. évi LV. törvénycikk értelmében, az engedélyesnek megadatik.

199. § A fausztatást vagy tutajozást gyakorlók tartoznak azon partrészeket, épületeket, víz- és útépítményeket, melyek a tutajozás vagy fausztatás által veszélyeztetnek, saját költségükön védművekkel biztosítani.

A mennyiben az engedélyben felsorolt ilyennemű vízépitmények azon célra, hogy a veszélyeztetett partrészeket, épületeket, víz- és útépítményeket, a tutajozás vagy fausztatás által való károsítástól megóvják, a gyakorlatban elégtelennek bizonyulnának, a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister, a közmunka- és közlekedési ministerrel egyetértőleg, a tutajozás vagy fausztatás megkezdésétől számítandó három évig újabb biztosítási építkezések létesítését, vagy a meglévők átalakítását az engedély különbeni megszüntetésének terhe alatt elrendelheti.

A tutajozási vagy usztatási engedély megadása után, mások által saját céljaikra felállított épületeket és vízépitményeket, a tutajozás vagy fausztatás általi megkárosítás ellen tulajdonosaik, nem pedig az usztatást gyakorlók tartoznak megvédeni.

200. § A zsilip-, gát- és malomtulajdonosok, vízépitményeiknek a tutajozások vagy usztatók költségén és a hatóság által megengedett módon leendő olynemű átalakítását, hogy ez által a tutajozás vagy usztatás lehetővé tétessék, nem gátolhatják.

Ha a tutajozás vagy usztatás másként eszközölhető nem lenne, kötelesek beleegyezni abba, hogy üzletük bizonyos, az usztatási engedélyben előre meghatározott vagy a szükség szerint, a hatóság által később megállapítandó időszakban és tartam alatt szüneteljen; mely szünetelésért a tutajozást vagy usztatást gyakorlók a hatóság által megállapítandók kártérítést a szünetelés beállta előtt előre megfizetni kötelesek.

201. § Az usztatás vagy tutajozás által okozott károkért a vállalkozó teljes kártérítéssel tartozik, ha azonban a kár nem csupán tutajozás vagy usztatás miatt támadt, akkor annak csak aránylagos része térítendő meg a vállalkozó által.

Azok, kik az usztatási vagy tutajozási jog gyakorlására szolgáló építményeket, utakat, partokat stb. megrongálják, vagy a jogosan gyakorolt usztatást és tutajozást akadályozzák, az illető jog birtokosának mindenben teljes kártérítéssel tartoznak.

202. § A fausztatásra vagy tutajozásra jogosítottak s azok munkásai, a mennyiben ez a szállítás eszközlése szempontjából elkerülhetlenül szükséges, közvetlen a víz partján fekvő földeken szabadon járhatnak.

Az okozott károkat azonban a vállalkozók a föld birtokosának megtéríteni kötelesek.

203. § A fausztatók kötelesek a szállítás megkezdését legalább 8 nappal megelőzőleg mindazon törvényhatóságoknak bejelenteni, melyeknek területén az usztatás eszközöltetni fog, - kötelesek továbbá a fausztatók a leusztatandó anyagok útjába eső malomgát- és zsilip-tulajdonosokat, az usztatás indításáról legalább 24 órával előbb értesíteni.

Oly kisebb vizeknél azonban, melyeken az usztatás megkezdhetése közvetlenebbül van az időjáráshoz kötve, az usztatásnak (a kedvező körülmények be nem állta esetében) a bejelentett napon meg nem kezdése, mulasztásnak nem tekinthető, ha az a 8 napnak letelte után beállott legelső kedvező vízállásnál megindíttatik.

204. § Az usztatás befejezését a fausztatók az azt követő 8 nap alatt úgy a törvényhatóságoknak, valamint mindazon községeknek is tartoznak bejelenteni, melyeknek területén az usztatás történt.

A községek kötelesek újabb 3 nap alatt az érdekelt parbirtokosokat hirdetmény útján felhívni, hogy az usztatás által netalán szenvedett káraikra nézve, ha keresetet akarnak indítani - a mennyiben ezt még nem tették volna, - az illetékes bíróságnál 15 nap alatt, az alább leírt következmények terhe alatt megtegyék.

A hirdetmény szokásos módon közzéteendő s a községházánál 15 napon át nyilvánosan kifüggesztendő.

A megtörtént kihirdetésekről jegyzőkönyv veendő fel, melyben a hirdetmény szóról szóra beigtatandó, s úgy a községi bíró, valamint a községi jegyző és két helybeli lakos által, kik a hirdetésnek tanúi voltak, aláírandó.

205. § A ki a hirdetés után következő 30 nap alatt, kártérítési igénye iránt, a keresetet meg nem indítja, az kereseti jogát elveszti.

206. § A ki engedély nélkül fát usztat vagy oly folyó- vagy patakszakaszokon, melyeken engedély kívántatik meg (181. §) tutajoz, vagy a ki engedély nélkül vagy a hatósági rendeletről eltérőleg vízépitményeket állít fel, vagy az usztatás és tutajozás céljaira szükséges építkezéseket, folyó- és patakszabályozási munkákat tesz (182. §), erdőrendészeti áthágást követ el, s 100-1000 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A ki az usztatás megkezdését vagy annak befejezését kellő időben be nem jelenti (203. és 204. §) 10-100 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

207. § Ha az engedély nélküli építkezés vagy az usztatás és tutajozás céljaira engedély nélkül foganatosított folyó- és patakszabályozás másokra nézve káros, tartozik az építkező, a pénzbüntetésen kívül, az előbbeni állapotot saját költségén helyreállítani, különben az az ő költségén eszközendő.

ÖTÖDIK CZIM

Az országos erdei alapról

208. § A jelen törvény alapján a kártérítésen felül fenmaradt behajtható pénzbüntetések, és az elkobzott tárgyak eladásából befolyt összegek 1/5 részben az illető községi szegény vagy betegápolási alap, 4/5 részben a képezendő országos erdei alap javára fordítatnak.

209. § Az erdészeti célokra szolgáló országos erdei alapot a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter kezeli.

HATODIK CZIM

Zárhatározatok

210. § A jelen törvény életbeléptetésének idejét, annak kihirdetése napjától számítandó egy év alatt, a kormány külön rendelet által határozza meg.

Azon közbeneső időre, míg ezen törvény 2. és 18. §-nak rendelkezései életbe fogtak lépni, a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter, a mennyiben tudomására jönne annak, hogy a 2., 4., 5. és 17. §-ban az állam felügyelete alá helyezett erdőkben célszerűtlen, és az erdő-állagot megtámadó üzem folytattatnék, azt esetről esetre rendeleti úton betiltja s a tulajdonosnak, az erdőfelügyelőnek és a közigazgatási bizottságnak meghallgatásával, azon erdők számára ideiglenes gazdasági tervet állapít meg.

211. § Az 1807. évi XXI. tc. és az erdélyi részekben fennálló erdészeti szabályok ezen törvény életbeléptetésével hatályon kívül helyeztetnek, az azoknak értelmében elrendelt zárlatok, - a mennyiben azok magánerdőbirtokosokra vonatkoznak, - a jelen törvény kihirdetésétől számítandó egy év alatt, - a mennyiben pedig a jelen törvény 17. §-ában említett erdőkre intéztettek, - azon időponttól fogva feloldottaknak tekintendők, a melyben a zár alatt levő erdőrészekre nézve a jelen törvényben megszabott gazdasági terv érvénybe lép.

212. § Az 1807:XX. törvénycikk, valamint a mezei rendőrségről szóló 1840:IX. tc., ugyancsak a vizek és csatornákról szóló 1840:X. tc. intézkedései, a mennyiben a jelen törvényvel ellenkeznek, - a hatályon kívül helyeztetnek.

213. § A jelen törvény végrehajtásával a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi, továbbá az igazságügyi, pénzügyi, belügyi és közmunka- és közlekedési miniszterek biztatnak meg.

TARTALOMJEGYZÉK

1879. évi XXXI. törvénycikk	1
Erdőtörvény	1
ELSŐ CZIM	1
Az erdők fentartásáról	1
I. FEJEZET	1
Általános határozatok	1
II. FEJEZET	3
Különös határozatok az állam, a törvényhatóságok, a községek, az egyházi testületek és egyházi személyek, az alapítványok, a hitbizományok és közbirtokosságok erdeiről.	3
III. FEJEZET	5
Az erdőrendészeti hatóságokról és közegekről	5
IV. FEJEZET	8
Az erdőbirtokosok által saját erdeikben elkövetett erdőrendészeti áthágásokról.	8
V. FEJEZET	9
A hatóságokról, az illetékességről és eljárásról, az erdőbirtokosok által saját erdeikben elkövetett erdőrendészeti áthágásokra nézve	9
MÁSODIK CZIM	10
Az erdei kihágásokról	10
I. FEJEZET	10
Általános határozatok	10
II. FEJEZET	12
Különös határozatok	12
A) Az erdei lopásról	12
B) Az erdei kártételekről.	13
C) A veszélyes cselekményekről és mulasztásokról	15
Kivételes intézkedések	16
III. FEJEZET	16
A bíróságokról, az illetékességről és az eljárásról, erdei kihágások eseteiben.	16
HARMADIK CZIM	21
A kopár területek beerdősítéséről	21
NEGYEDIK CZIM	23
Az erdei termékek szállításáról	23
I. FEJEZET	23
Szállítás szárazon	23
II. FEJEZET	24
Szállítás a vizen	24
ÖTÖDIK CZIM	28
Az országos erdei alapról	28

HATODIK CZIM	28
Zárhatározatok	28